

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 220 Ft

XXIV. évfolyam 11. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2017. november**

A tartalomból:

3. GYURICZA CSABA GYOMA- ENDRŐD DÍSZPOLGÁRA

13. Az alma fogyasztásának egészségre gyakorolt kedvező hatásai

20. OKTÓBER 23-A ÜNNEPE GYOMAENDRŐDÖN

Wodianer Albert emlékezete

2017. október 23-án szép ünnepet ült Gyomaendrőd közössége. Ekkor emlékeztünk meg az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseiről, valamint a „Gyoma 300” emlékvén záróeseményeként emléktérlet avattak báró Wodianer Albert, településünk egykori földesura emlékére.

Az ünnepi eseménysorozat 11 órakor a „Gyoma 300 éves” helytörténeti kiállítás megnyitójával kezdődött a nemrég új helyre költözött Határ Győző Városi Könyvtárban. Déli 12 órakor a felújított Wodianer Albert téren tartották a nemzeti ünnepéről szóló megemlékezést, valamint sor került az emléktérlet felavatására.

Az ünnepi beszédet Dr. Takács Árpád kormány megbízott tartotta, majd Toldi Balázs polgármester lezárta a „Gyoma 300” emlékvén. Az emléktérlet avató gondolatokat Dr. Erdész Ádám megyei levél-

tár igazgató tolmácsolta a hallgatóság felé. A beszédek követően Dr. Takács Árpád és Toldi Balázs tartalmazó egy időzkapszulát helyeztek el a burkolatban. Az időzkapszula nyomtatott formátumú és pendrive-on tárolt információkat tartalmazott, hogy a későbbi generációk is megismerhessék a Gyoma történetét.

Az emléktérlet avatást követően az ünnepélyes koszorúzást a Hősök emlékművénél tartották. A nemzeti ünnep helyi eseménysorozata a Gyomaendrődi Járási Hivatalban tartott ünnepi képviselő-testületi üléssel fejeződött be.

Az emléktérlet felavatása alkalmából felidézük báró Wodianer Albert alakját, aki életével példát adott minden mai és jövő gyomaendrődi polgár számára. Nagy tettei ellenére méltatlanul kevés szó esik róla.

Folytatás a 3. oldalon!

Prof. Dr. Gyuricza Csaba lett Gyomaendrőd díszpolgára

Gyuricza Csaba a cím átvétele után
Fotó: Ungvályi János

A Templárius Alapítvány javaslatára Prof. Dr. Gyuricza Csaba lett Gyomaendrőd díszpolgára.

(Gyoma, 1973. június 5.) környezetgazdálkodási agrármérnök, egyetemi tanár, az MTA doktora.

Nős, felesége Dr. Ujj Apolka egyetemi adjunktus, három leánygyermek édesapja (Emma 2006, Karola 2008, Adél 2012).

Endrődön járt általános iskolába, majd elvégezte a szentesi Bartha János Kertészeti Szakközépiskolát.

1991-ben Gyöngyösön tanult tovább a GATE Gazdaság- és Társadalomtudományi karán, majd Gödöllőn folytatta tanulmányait a GATE Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetében, ahol 1996-ban környezetgazdálkodási agrármérnöki diplomát szerzett. 1996-99 között doktori (Ph.D) ösztöndíjas a gödöllői és a bécsi egyetemen. 2000-ban doktorált talajfizikából. 2008-ban habilitált doktori fokozatot szerzett, 2015-ben a Magyar Tudományos Akadémia doktora lett.

Nyelvismerete: 1993-ban Stuttgartban PnD nemzetközi angol, 1994-ben

németből felsőfokú állami, majd 2005-ben középfokú angol nyelvvizsgát szerzett.

1995/96-ban pedig elvégezte az Európai Unió agrárrendszere c. nemzetközi bizonyítványt adó képzést.

Végzett tanulmányokat még:

1993. április - augusztus: TEMPUS - ösztöndíjjal egy szemesztert a stuttgarteri Hohenheim Egyetemen talajvédelemből.

1994-ben és 1996-1998-ig Bécsben az Universitát für Bodenkultur-ban a környezetkímélő talajművelést tanulmányozta.

1995 márciusában a svájci akadémián tanult (Johannes Kreyenbühl Akademie)

1999-ben ösztöndíjas volt a Purdue University-n Amerikában.

2000-ben OECD ösztöndíjjal 3 hónapot töltött Svédországban a Swedish University-n.

2001-ben DAAD ösztöndíjjal Németországban tanult a Zentrum für Agrarlandschaft-on.

Kutatási területe: talajművelés és talajvédelem. A halmozottan hátrányos térségek földhasználat, növénytermesztése, a talajállapot leromlása (tömörödés, erózió, defláció) okai és az ellenük való agrotechnikai védekezések lehetőségei és az EU csatlakozás várható hatásának vizsgálata a hazai növénytermesztésre.

A gödöllői Szent István Egyetemen 2000-től tanársegéd, 2001-től egyetemi adjunktus, 2004-től egyetemi docens, 2004-ben az Európai Unió Közös Kutatóközpontjában Milánóban dolgozott nemzeti szakértőként, 2012-2015-ig dékán. 2015-től a Kaposvári Egyetem és a Szent István Egyetem professzora – ezzel Magyarország legfiatalabb agrárprofesszora. 2015 márciusától a Mezőgazdasági- és Vidékfejlesztési Hivatal államtitkár-rangú elnöke. 2017-től a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ főigazgatója.

Jelentős társadalmi, közéleti munkát végez: négy alapítvány kuratóriumi tagja, a földművelésügyi miniszter tanácsadó testületének tagja, a Herman Ottó Intézet felügyelőbizottsági tagja, hat éve belügyminiszteri tanácsadó a közfoglalkoztatás témakörében, a vörösiszap-katasztrófa utáni tájrehabilitáció szakmai vezetője volt.

Kitüntetései: Pro Scientia Aranyérem (1995), Év doktorandusza (1998), Darányi Ignác-díj (1999), Tudományért Emlékplakett (2001), Bolyai János Ösztöndíj (2001), Delta Egyetem (Egyiptom) aranyérem (2005), Pro Scientia Aranyérem diák témavezetője (2005), Tankönyv Nívódíjak (2007, 2008), Címzetes egyetemi tanár a Szegedi Tudományegyetemen (2013), Vezekényi Ernő díj (2015), címzetes egyetemi tanár a Debreceni Egyetemen (2015), Agrárgazdaságért díj (2015), Állatorvostudományi Egyetem díszpolgára (2017)

Gyomaendrőddel állandó és eleven kapcsolatot tart fenn. Dolgozik az endrődi Honismereti Egyesületben. Részt vett a nagyváradi helytörténeti kutatásban, adatokat gyűjtött és publikált az 1944. október 6-7-i endrődi eseményekről, valamint ípartörténeti kutatásokat is végzett.

Köszönjük Gyomaendrőd Város Önkormányzata képviselő-testületének, hogy teljes egészében támogatta Prof. Dr. Gyuricza Csabát, hogy 2017. október 23-án Gyomaendrőd díszpolgára legyen. Szerkesztőségünk gratulál az elismeréséhez.

Wodianer Albert emlékezete

(folytatás a címlapról)

Ki is volt báró Wodianer Albert?

1818. augusztus 13-án született Szegeden. Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában és Budapesten folytatta, majd a bécsi műegyetemen szerzett diplomát. Hosszabb külföldi utazásokat követően több éven át élt Angliában. Hazájába az 1860-as évek vége felé tért vissza, majd 1867-ben a magyar északi vasút királyi biztosává nevezték ki, ezen állását az északi vasút államosításáig megtartotta. „Egyéb állást nem vállalt soha, de a közügyek iránt mindvégig érdeklődött, különösen ott, ahol áldoznia kellett, amit mindenkor főúri bőkezűséggel cselekedett.” Uradalmait, köztük elsősorban az atyai örökség révén tulajdonába került gyomaendrődöt valóságos mintagazdasággá alakította. 1869-ben a második osztályú vaskoronarendet, a következő évben pedig a pápai Szent Gergely rend középkeresztjét kapta meg. 1886-ban bárói címet kapott, és egyben a főrendiház örökös tagjává nevezte ki az uralkodó.

Báró Wodianer Albert sokat tett Gyomaért: nejevel Atzél Zsófiával művészeti szempontból az egész Alföldön páratlan római katolikus templomot építtetett, aggok menházát és árvaházat létesített. Békés vármegye is sokat köszönhetett neki, a közjótékonyág érdekében nagy összegű alapítványokat tett a vármegye részére. De többi uradalmát sem hanyagolta el, ugyanis mindegyiket a pedagógia követelményeinek mintaszerűen megfelelő iskolákkal látta el.

„Báró Wodianer Albert az emberbarátok legtrikább, és épp azért legnagyobb rokonszenvre, s tiszteletre méltó, a jótékonyágot zajtalanul, csendesén, mondhatni titokban gyakorlók részéhez tartozott. Ebben a titkos jótékonyág gyakorlásában azonban nem ismert mértéket, sőt jólélekkel mondhatni róla, hogy az országban páratlanul állt. Ő maga, óriási vagyona s fejedelmi jövedelme dacára szerényen élt, de jövedelme zömét emberbaráti jótékony s közművelődési célokra fordította... irtózott a reklámtól.

És ami egyik főerde: szakértelmével, áldozatkészségével a gyomaendrődi birtokból valóságos mintagazdaságot alakított és a két nagy községet és lakosait oly előnyökben, kedvezményekben részesítette, aminők manapság páratlanul állanak. És bizonyára nem egyetlen, nem esetlegesség, a gyomai-endrődi lakosság temperamentumának pedig

még kevésbé tudható be, ellenben döntő része volt b. Wodianer Albert földesúri jó szívének, áldozatkészségének ama tényben, hogy az agrárszocializmus viharai eddig

majdnem nyomtalanul száguldtak el Gyoma-Endrőd községek fölött. Hogy az ő halála után is így lesz-e? Az bármennyire kívánatos, legalább is kétes dolog.”

Atzél Zsófiával kötött házassága gyermektelen maradt. „És akitől a sors az apai örömet megtagadta, az egész emberiséget, különösen pedig a nyomor sújtotta, sors üldözte felebarátait fogadta családjának és érezte velük nem vérségen alapuló, s épp azért Istennek még inkább tetsző, áldozatkész szeretetét.”

Rövid betegsége után 1898. június 17-én hunyt el Budapesten. Földi maradványait június 19-én szentelték be budapesti otthonában, majd különvonattal Gyomára szállították, ahol másnap helyezték örök nyugalomra a Jézus Szíve templom kriptájában.

Halálhírére a gyulai vármegyei erkélyére, valamint a gyomai és endrődi középületekre gyászlobogót tűztek ki. „A fimon lelkületű, rendkívül szerény, rokonszenves modorú, áldott jó lelkű férfiú halála mindenkiben mély szomorúságot, igaz fájdalmat keltett. De sehol sem oly élénk és indokolt a részvét, mint Békés vármegyében, amely Wodianer Albertben egyik legjobb fiát, közéletének egyik leghasznosabb polgárát veszíti el.”

Hegedűs Bence

Felhasznált források: Békés, XXX. évf. 25. szám, Békésmegyei Közönlöny, XXV. évf. 50. szám

A fénykép forrása: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Azonosító: 040047

Tisztelt Olvasók!

Decemberi számunk lapzártája kivételesen november 15-én lesz. Később nem tudunk írásokat fogadni!

Kérem szíves megértésüket:

Hegedűs Bence
főszerkesztő

Gyomaendrőd Város Önkormányzata módosította a 2017. évi költségvetéséről szóló rendeletét. Módosítását az alábbiak indokolják:

1. A költségvetési rendelet elfogadását követően hozott képviselő-testületi döntések és pályázat útján nyert, különböző alapoktól, egyéb szervezetektől kapott pénzbeli támogatások.

2. Intézményi saját hatáskörben történt előirányzat átcsoportosítások.

A fentiek hatásaként a költségvetési főösszeg 1.122.197 E Ft-tal nőtt.

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának képviselő-testülete az önkormányzat illetékességi területén lévő ingatlanokon elhelyezett, a településkép védelméről szóló törvény szerinti reklámhordozókra a kormány által meghatározott módon építményadót vet ki, melynek évi mértékét 12.000 Ft/m²-ben határozza meg.

Hosszú évek előkészülete, „vihari” után a központi integrációnak, a regionális szintű hulladékgazdálkodás megvalósításának utolsó fázisához érkezünk. Békés megyében a kormányzati szinten meghatározott közszolgáltató, a DAREH Bázis Zrt. fog szolgáltatót. Alvállalkozókat továbbra is bevonhat, mely esetünkben a Gyomaközszolg Kft.. Eddigi közszolgáltatónk az FBH Np. Kft. „kivonul” a megye területéről, ill. azokról a helyekről, ahol a „Közszolgáltatói térkép” szerint más közszolgáltatónak van jogosultsága. Gyomaendrőd területén a DAREH Bázis Zrt. fog szolgáltatót, és mivel egyelőre tulajdonosi részesedésünk nincs benne, így a már korábban tárgyalt lépések szerint kell haladnunk. Gyomaendrőd Város képviselő-testülete 297/2017. (VI. 29.) Gye. Kt. határozatával hagyta jóvá a Délkelet-Alföldi Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társuláshoz (a

továbbiakban DAREH Társulás) történő csatlakozást, melyet azonban a DAREH Társulás minden tagtelepülésének jóvá kell hagynia, így ez kissé hosszadalmasabb folyamat. Addig is gondoskodni szükséges a hulladékellátás jogszabály szerinti megszervezéséről. A döntés értelmében Gyomaendrőd városa a hulladékgazdálkodással kapcsolatos hatáskört átruhazza a DAREH Társulásra, mely alól a helyi sajátosságoknak megfelelő rendeletekalkotás kivételt képez. Természetesen a helyi rendeletbe foglalt szabályozást a felek által megkövetelt minimálisan kialakítandó hulladékgazdálkodási feltételek alapján kell meghatározni.

A csatlakozással, illetve az új hulladékos irányelvekkel együtt sajnos fel kell ismerni azt is, hogy az önkormányzat tulajdonban lévő Regionális Hulladékkezelő Kft-be közvetlenül vegyes hulladék ezután nem rakható le. Gyomaendrőd vonatkozásában a Gyomaközszolg Kft. által begyűjtött hulladékot a szarvasi átrakóállomásra kell szállítani. Amit az alvállalkozói szerződésben még mindenképpen el kell érni, hogy a szelektív hulladékot, ill. az építési hulladékot a Regionális hulladéklerakóba lehessen beszállítani.

Gyomaendrőd Város Önkormányzat képviselő-testülete a 258/2017. (V. 25.) Gye. Kt. határozatával döntött arról, hogy 2017. június 19. és 2017. augusztus 25. közötti időszakban nyári napközi ellátást biztosít. A nyári napközi helyszínéül a Rózsahegy Kálmán Általános Iskola Kollégiuma került kijelölésre. A nyári napközivel kapcsolatos költségeket, maximum 120.000 Ft-ot - a programokkal kapcsolatos egyéb dologi költségek - az oktatási vagyoni működtetésére elkülönített keret terhére biztosítja. A képviselő-testület megbízta a Gyomaendrődi Család- és Gyermekegészségügyi Központot a nyári napközi koordinálási feladatainak elvégzésével. A nyári napközi megszervezésére 2017. június 19. és 2017. augusztus 25. (10 hét) közötti időszakban került sor. A programok zökkenőmentesen megvalósultak. 36 fő gyermek vett részt. A tábor költségeit a szülők és az önkormányzat közösen állta. Önkormányzati forrásból 119.065,-Ft került felhasználásra.

Tárgyaltunk egy beszámolót, amely a 2016/2017-es tanév őszi, téli, tavaszi valamint nyári szünetekben megvalósult szüneti gyermekétkeztetéséről adott tájékoztatást. Az őszi szünetben 310 fő gyermek törvényes képviselője részére került megküldésre a tájékoztatás és igénylőlappal, melyből 75 gyermek vonatkozásában érkezett vissza igénylés és történt megállapítás. A viszonylag kevés igénylés oka,

hogy az óvodák nem feltétlen azonos időtartamban tartanak zárva, mint az iskolák, esetenként be sem zártak az őszi szünetre, az ingyenes étkezés viszont csak a zárva tartás munkanapjaira vonatkozik. Ezt követően a hivatal ügyintézője összesítette az igényléseket, majd határozatban rendelkezett a szüneti gyermekétkeztetés megállapításáról. A téli szünetre vonatkozóan 313 fő gyermek vonatkozásában került kiküldésre a tájékoztató és nyilatkozat, ekkor már többen, 128-an igényelték különböző időtartamokra az ingyenes ebédet. A tavaszi szünetben 310 fő igényelhetette az ingyenes szüneti étkeztetést, a tényleges jelentkezők száma 69 fő, mely szintén az óvodák eltérő zárva tartása, (amennyiben zárva tartottak) miatt ilyen kevés.

A nyári szünetre vonatkozóan 322 fő gyermek részére igényelhetek ingyenes szüneti étkeztetést, melyből 158-an kérték a megállapítást. A 2017/2018-as tanév őszi szüneti gyermekétkeztetésre vonatkozó igényfelmérés folyamatban van, 303 fő gyermek igényelheti az őszi szünetre az ingyenes ebédet, nyilatkozatukat október 4-ig kell visszajuttatniuk a hivatalhoz.

A képviselő-testület korábban már többször is foglalkozott a Selyem út és az Apponyi út kereszteződésének forgalomtechnikájával és közlekedés biztonságával. A legutóbbi döntés értelmében figyelemfelhívó sárga tábla került kihelyezésre. A legutóbbi (2017. július 25.) közlekedési balesetet követően Paraizs Tamás r. alezredes őrsparancsnok levélben fordult Önkormányzatunkhoz, melyben kérte, javasolta, hogy a további balesetek elkerülése érdekében vizsgáljuk meg a kereszteződésben forgalomlassító akusztikai bordák és veszélyt jelző sárga villogók kihelyezésének lehetőségét. Gyomaendrőd Város Önkormányzatának képviselő-testülete támogatta a Selyem út és Apponyi út kereszteződésének forgalomtechnikai fejlesztését 14 db akusztikus borda kihelyezésével. A munkálatok megvalósításához bruttó 233.362 Ft-ot biztosít a 2017. évi költségvetés helyi közutak üzemeltetése, fenntartása szakfeladat terhére.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő 2017. augusztus 31-én nyílt pályázat keretében meghirdette a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2018. évi pályázati fordulóját hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatási tanulmányainak támogatására. 2017. október 2-ig van lehetősége az önkormányzatoknak csatlakozni az ösztöndíjprogram 2018-as fordulójához.

A csatlakozást követően október 3-ig ki kell írnia az Önkormányzatnak a pályázatokat. A pályázatokat csak elektronikusan lehet benyújtani a www.emet.gov.hu rendszerben előzetesen történt regisztráció után. A pályázatok benyújtási határideje 2017. november 7.

A támogatást kizárólag szociális rászorultság alapján lehet elnyerni. Helyi, megyei és központi forrásból táplálkozó ösztöndíj rendszer került kialakításra, amelynek biztosítása során a helyi önkormányzati támogatáshoz a megyei önkormányzat is nyújthat támogatást, majd ehhez az Emberi Erőforrások Minisztériuma is támogatást biztosít. A Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázatnak két típusa van, „A” és „B”. Az „A” típusú pályázatot kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező, felsőoktatási intézményben hallgatói jogviszonnyal már rendelkező pályázók nyújthatják be. Ezen pályázat esetében a támogatás 10 hónapra, azaz két egymást követő tanulmányi félévre vonatkozik, mely jelen esetben a 2017/2018-as tanév második féléve és a 2018/2019-es tanév első féléve. Az ösztöndíj folyósításának kezdete legkorábban 2018. március.

A „B” típusú pályázatot kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező, a 2017/2018-as tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások vagy felsőfokú diplomával nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek, akik a 2018/2019. tanévtől kezdődően felsőoktatási intézmény keretében teljes idejű képzésben vesznek részt. A pályázók közül csak azok részesülhetnek ösztöndíjban, akik a 2018. évi felvételi eljárásban először nyernek felvételt felsőoktatási intézménybe és tanulmányaikat a 2018/2019. tanévben ténylegesen megkezdik.

2017. évi fordulóban 5.000,-Ft/fő/hó került megállapításra, javasoljuk továbbra is ezt a támogatási összeget. A minél szélesebb körű forrás kihasználtság érdekében javasoltuk, hogy a szociális szempontok meghatározásánál az egy főre jutó jövedelem 57.000,-Ft összeg helyett, kerüljön megemelésre 85.500,-Ft/fő. Így valószínűleg többen igénybe tudják venni ezt az ösztöndíjat.

Toldi Balázs polgármester

Megyei híradó

Megyegyűlés beszámolókkal, tájékoztatókkal

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése nyári szünet utáni első ülésén beszámolt a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara előző évi munkájáról dr. Orosz Tivadar elnök. Elmondta: kiemelt feladatuknak tekintik a szakképzést, hiszen a megye népességmegtartó képessége a gazdaság állapotától is függ, amiben fontos szerepet játszanak a jól képzett szakmunkások.

Jelentős változásról számolt be Pántya Imre, a Békés Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztályának főosztályvezetője. 2016 fordulópontot jelentett a megye foglalkoztatásában, a munkanélküliség csökkent, a foglalkoztatás javult, a megyében foglalkoztatottak átlagkeresete nőtt. Az átlagos havi munkajövedelem 2017. január-márciusban 215 ezer forint volt, ami 12%-os növekedést jelent az egy évvel korábbi szinthez viszonyítva.

Tájékoztató hangzott el a megyét érintő gyorsforgalmi főúthálózati és vasúti közlekedést érintő folyamatban lévő és tervezett fejlesztésekről. A Békés megye számára kiemelt jelentőségű M44-es gyorsforgalmi út Kondoros és Tiszakürt közötti szakaszának kivitelezése elkezdődött, a Tiszakürt és Kecskemét valamint a Kondoros és Békéscsaba közötti szakasz kivitelezése pedig előkészítés alatt áll.

Mindkét szakasz befejezése 2022-re várható.

Döntött a testület arról, hogy csatlakoznak a Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíjrendszer 2018. évi pályázati fordulójához.

Indonézia színei a Csabagyöngyében

A budapesti, vigadóbeli fellépésük másnapján, egyedüli vidéki helyszíniként Békéscsabán, a Csabagyöngye Kulturális Központban mutatkozott be a világhírű Paguyuban Citra indonéz tánc csoport és kulturális egyesület a Békés Megyei Önkormányzat meghívására.

Az együtttest 2005 májusában hívta életre Agum Gumelar nyugalmazott indonéz miniszter. A társulat célja a varázslatosan sokszínű indonéz kultúra népszerűsítése a szigetország határain innen és túl. A társulat fennállása bő egy évtizede alatt körbeutazta már az egész világot, Jakartától Pekingen és Londonon át egészen San Franciscoig büszkélkedhetnek teltházas fellépésekkel.

A békéscsabai bemutatkozás is teltház előtt, hatalmas sikerrel zajlott, a közönség állva tapsolta meg a fellépőket. A műsorban a tradicionális indonéz táncok mellett Ms. Tuti Maryati előadásában indonéz dalok hangoztak el, valamint egy ruhabemutató keretében a batikfestés remekműveit is láthatta a közönség.

Zalai Mihály megyei elnök az előadás végén a megyei önkormányzat díszoklevelével köszönte meg H.E. Mme. Wening Esthyprobo nagykövet asszonynak mindazt az erőfeszítést, amelyet a két ország, valamint Békés megye és Észak-Szumátra kapcsolatainak elmélyítésében tesz.

Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal közleményei

További hírek és információk: www.bekesijarasok.hu Telefon: 66/581-320

Átadták a Járási Hivatal épületét

A Békés Megyei Kormányhivatal 1,2 milliárd vissza nem térítendő uniós támogatást nyert a KEHOP-5.2.2 projekt keretein belül, mely során ünnepélyes keretek között, elsőként a Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatalának megújult épületét adták át, 2017. szeptember 28-án.

Az átadó ünnepségen Dr. Pacsika György a Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal vezetője köszöntőjében kiemelte, hogy a több mint 100 éves, immár megújult Gyomaendrődi Járási Hivatal épülete továbbra is a gyomaendrődi állampolgárokat fogja szolgálni. Továbbá elmondta, hogy az állami tisztviselők legfontosabb feladata, hogy teljes elhivatottsággal szolgálják az állampolgárokat, és végezzék mindennapi tevékenységüket.

Dr. Takács Árpád a Békés Megyei Kormányhivatal vezető kormány megbízott ünnepi beszédében kiemelte, hogy a Kormányhivatal a Magyar Kormány hozzájárulásával egy olyan városképi fejlesztést is végrehajtott a járási épület felújításával, melyre korábban még nem volt példa. A kormány megbízott kitért arra is, hogy a közigazgatás akkor működik jól, ha értelmi és érzelmi azonosulás van az ügyfelekkel. A Békés Megyei Kormányhivatal azon dolgozik, hogy a megyében a köz szolgálata a szó legnemesebb értelmében legyen szolgálat, mint elmondta a hivatal feladata, hogy a közösséggel szemben kötelezettséget vállaljon.

Dankó Béla országgyűlési képviselő átadóbeszédében elmondta, hogy Gyomaendrődön egy meghatározó- és az egyik legfontosabb szolgáltatást nyújtó épület újult meg. Az épület földgáz fogyasztása várhatóan 60%-kal, az elektromos áram költsége várhatóan 90%-kal csökken a beruházás következtében, mely közel 5 millió Forint megtakarítást jelent a működési költségvetésben.

Az épületen megtörtént 878 m² utólagos homlokzat és 2008 m² utólagos hőszigetelés a padlástéri födémen. Az épületben 43 db fa homlokzati nyílászáró cseréje, 27 db fa homlokzati nyílászáró felújítása és 33 db műanyag ablak cseréje valamint hőszigetelt alumínium bejárati ajtók kerültek beépítésre. A fűtőkorszerűsítéshez a régi kazánokat 2 db új 100 kW-os kondenzációs kazán váltotta fel. 89 db termosztatikus radiátorszelep beépítése hozzájárul a helyiségek állandó hőmérsékletéhez, így elkerülhető lesz az irodák alul- vagy túlfűtése. Az épület tetejére telepített 56,94 kW teljesítményű,

219 db panelből álló napelemes rendszer üzemeltetése jelentős villamos energia megtakarítást eredményez.

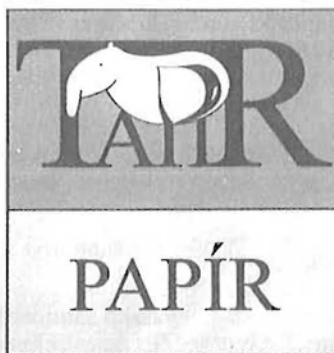
50 000. ügyfél Gyomaendrődön

2017. szeptember 6. napján fogadta az ötvenzredik ügyfelét a Gyomaendrődi Járási Hivatal Gyomaendrődi Kormányablaka.

2017. szeptember 6. napján ünnepélyes keretek között köszöntötte az ötvenzredik ügyfelét a Gyomaendrődi Kormányablak. A szerencsés ügyfél Balogh János Zsolt gyomaendrődi lakos volt, aki vezetői engedéllyel kapcsolatos ügyintézés érdekében járt a hivatalnál. Az ügyfelet Dankó Béla országgyűlési képviselő; dr. Takács Árpád, a Békés Megyei Kormányhivatal kormány megbízottja; és dr. Pacsika György, a Gyomaendrődi Járási Hivatal hivatalvezetője köszöntötte.

Balogh János Zsolt elmondta, hogy elégedett a Kormányablak ügyintézési tevékenységével, és pozitív tapasztalatairól számolt be.

A Gyomaendrődi Kormányablak a 2015. április 30. napján törvényt megnyitása óta stabil ügyfélbázissal bír. Heti szinten kb. 500 főt fogad a Kormányablak ügyfélszolgálat. A Kormányablak váróterében található, bárki által kitölthető ügyfél-elégedettségi kérdőívek tapasztalatai alapján az ügyfelek elégedettek a Kormányablakban igénybe vehető ügyintézési lehetőségekkel és az itt dolgozó ügyintézők teljesítményével.

5500 Gyomaendrőd,
Kossuth u. 31

Nyitva: Hétfő-Péntek: 7-17
Szombat: 8-12

Telefon: +36 (30) 2780-405

Katolikus oldal

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

Pap Imre és Roncsék Mária 2017. október 21-én, szombaton ünnepelték házasságkötésük 60. évfordulóját, vagyis gyémántlakodalmukat. Népes családjuk rokonságuk és szeretteik kíséretében az endrődi Szent Imre templomban hálaadó szentmisét hallgattak és az Úr áldásában részesültek az előttük álló közös évekre.

Gratulálunk és még sok közös, boldog évet kívánunk nekik!

Tímár Mihály és neje Szabó Teréz 2017. szeptember 30-án ünnepelték házasságkötésük 60. évfordulóját. Családjuk, rokonságuk és a hívek körében adtak hálát az elmúlt 60 év kegyelmi aján-

dékaikért. Isten adjon nekik további boldog életet, egészséget!

Lisztadomány

A Gyomaendrődi Járási Hivatal 2017. szeptember 27-én értesítést kapott a Nemzeti Agrárkamartól, hogy ismét részesülünk lisztadományban.

A korábbi évek gyakorlata alapján az Élet Másokért Egyesület kérték fel a 720 kg adomány szétosztására, illetve elszállítására.

A lisztet 20 kg zsákos kiserelésben kaptuk, melyet az alábbiak szerint osztottunk el: Gyomaendrőd 200 kg, Dévaványa 200 kg, Csárdaszállás 160 kg, Hunya 160 kg.

Minden településen örömmel vették, hogy a Magyarok Kenyere program során újra segítséget tudunk nyújtani a rászoruló családoknak.

Köszönetet mondok az Adományozóknak, a Járási Hivatal vezetőjének, a segítőknek, hogy lehetővé vált 80 ember napi gondján enyhíteni.

Gyomaendrőd, 2017. október hó.

Vaszkó Sándorné
elnök

Jövőre veletek ugyanitt!

Tavaly ezzel a pontatlan idézettel fejeztem be apró cikkemet. Ígéretünkhöz híven, Istennek hála, az idén is megrendeztük immár ötödik éve jótékonyági vacsoránkat, bálunkat.

Az idén is sokan voltunk. Megtisztelték jelenlétükkel rendezvényünket a város, megye vezetői, papjai, kántora, az endrődi, hunyai, és természetesen a gyomai hívek is. Mindenkinek köszönjük, köszönjük egymásnak a részvételt, a szervezést, a tombolatárgyakat, a tombolajegy vásárlást, első sorban azt, hogy jelenlétükkel ünnepélyessé tették bálunkat.

Elégedettek voltunk a vacsorával, a szépen terített asztallal, az udvarias felszolgálással.

A zenét most is Marci szolgáltatta, a táncos lábúak vacsora előtt, és után is rophatták.

Az est utolsó pontja a tombolahúzás. Nem kellene utolsónak lennie, de utána mindenki siet haza, pedig még táncolhatnánk, beszélgethetnénk, együtt lehetnénk. A kedves nóták eléneklésére is sor kerülhetett volna, ill. sor is került rá.

Legalább 100 db kisebb-nagyobb tombolatárgy örvendeztette meg a nyerteseket. Különösen örültek Dankó Béla országgyűlési képviselő, Toldi Balázs polgármester, az alpolgármester asszony, a Járási Hivatal csemegecsomagjainak, köszönjük.

Mint mindig, a főnyereményt Iványi Miklós ajánlotta fel, egy barikát. A már éppen nyerési esélyéről lemondó, reményét vesztett hölgy nyerte meg. Nagyon jó helyre került, a nyertesnél is meleg otthonra talált.

Az idei bevételből a templom kerítését kívánjuk felújítani.

„Jövőre Veletek ugyanitt!”

A szervezők nevében: Pintér Eszter

Konferencia az üldözött keresztények megsegítéséért Gyomaendrődön

A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség (MKDSZ), a Barankovics István Alapítvány és a Templárius Alapítvány szervezésében „**A JÓ HARC AZ ÜLDÖZÖTT KERESZTÉNYEK VÉDELMEBEN**” c. Konferencia megtartására kerül sor Gyomaendrődön.

Időpontja:

2017. november 30. csütörtök. 11.00-órától 15.00 - óráig

Helyszín:

Gyomaendrődi Járási Hivatal Díszterme (5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 1.)

Meghívott előadók:

- Azbej Tristan, az Üldözött keresztények megsegítéséért felelős helyettes államtitkár, fővédnök
- Dankó Béla országgyűlési képviselő
- Dr. Takács Árpád Békés megyei kormány megbízott
- Dr. Márfi Gyula Veszprémi érsek
- Dr. Gyórfi Károly az Óbudai Evangélikus Egyházközség felügyelője
- Várszegi Csaba Templomos Lovagrend Magyarországi Preceptória vezetője
- D. Fekete Balázs történész, Templomos Lovagrend

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Evangélikus

hírek

SAJTÓKÖZLEMÉNY AZ EVANGÉLIKUS ROMA MISSZIÓRÓL

A Gyomai Evangélikus Egyházközség az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt „Bari Shej – Nagylány” című pályázaton nyert összeg segítségével olyan tíz évesnél idősebb huszonegy lány iskolai lemorzsolódását szeretné csökkenteni, akik többségükben hátrányos helyzetűek vagy/és romák. További célkitűzésként a lányok továbbtanulási esélyeit szeretné növelni, hitbeli és kulturális intelligenciájukat elősegíteni. A két éves program 2017. októberében kezdődött.

A szakmailag pontosan felépített programok stabil alapot teremtenek a majdani iskolai előrehaladásához, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentéséhez, valamint hozzájárulnak életminőségük, egészségi állapotuk javulásához, továbbá szülei nevelési képességének fejlődéséhez. A program komplex módon reagál a társadalmi problémákra. Nemcsak a lemorzsolódás csökkentése a cél azonban, hanem a családon belüli kiszolgáltatottság, a gyermekként történő férjhez adás megelőzése is cél, és nem feledkezhetünk meg az egyik lehetséges menekülő útnak vélt prostitúció kockázatáról sem, mely ellen szintén küzdeni szeretnénk. Azok, akik a családalapítás miatt morzsolódnak le, akár egész életükre elvesztik annak az esélyét, hogy valaha stabil munkahelyük legyen. Az előbb említett tényezők miatt koncentrált beavatkozásokra van szükség, mégpedig minél korábbi életkortól kezdve, annak érdekében, hogy iskolai és munkaerő-piaci esélyeik javulhassanak. A program nem közvetlenül az iskolai eredmények javítására koncentrált, hanem az esélyteremtésre, az iskolai sikeresség előfeltételeit alapozza meg az önismeret, a szociális kompetenciák fejlesztése és a tanulás iránti motiváltság megteremtésével. Az iskolából való kimaradás, iskolai tanulás idő előtti befejezése, a megkezdett tanulmányok korai félbehagyása szerte a világon az érintett gyermekek/ fiatalok, családjuk és az egész társadalom súlyos gondja. Az iskolából kimaradt tanuló nem szerzi meg a munkaerőpiacon való boldoguláshoz szükséges ismereteket, ezzel veszélyezteti saját jövőjét, hiszen megfelelő végzettség nélkül az elhelyezkedési lehetőségek jóval szűkebbek, ha egyáltalán léteznek. Kutatások az iskolaelhagyás és tanulmányok idő előtti befejezése vonatkozásában számos okra derítettek fényt, amelyek közül kiemelkedő a tanuló és családja társadalmi helyzete, anyagi körülményei és a tanulásához való viszony közti szoros összefüggés.

A Gyomai Evangélikus Egyházközség projektmanager, a pénzügyi vezető, a szakmai felelős, nyolc mentor, számtalan szakember alkalmazásával és önkéntes segítők bevonásával igyekszik majd megvalósítani a terveket, melyek között preventív célú foglalkozások, táborok, sport- és kulturális foglalkozások, számos kirándulás és egészségügyi szűrések, a szóban forgó családok anyagi támogatása szerepel.

Fülöp Mónika - Gyomai Evangélikus Egyházközség

Százhusz éve született Sinka István

Néhány napja emlékeztünk meg az Alföld egyik költőjéről, Sinka Istvánról születésének 120. évfordulóján.

A költő első verseskötetét Himnuszok kelet kapujában címmel a Szeghalmi Református Péter András Gimnázium adta ki 1933-ban. Ennek a gimnáziumnak az igazgatójaként foglalkoztam, foglalkozom Sinka életével, munkáival.

Kötetei megjelenésekor Sinka számos barátjának, költőtársának, sorstársának ajánlotta műveit.

Az eddig ismert 349 dedikáció, ajánlás feldolgozását készíti Bíró Balogh Tamás irodalomtörténész, a gyomai gimnázium egykori tanulója.

Sinka Istvánra emlékezve szülőföldemre küldök néhány érdekes, oda kötődő dedikációt.

(Balladaskönyv)

Mit is írhatnék ide mást Szilágyi Ferencnek: Ha mi a balladák népe vagyunk – mint ahogy azok vagyunk – akkor mit kellene ma írnom? Talán, ha újra születnék, volna hozzá erőm, hogy megírjam ... De így már, az alkonyat küszöbén, hogyan írjam meg a sokkal félelmebb balladákat – vagy ha volna hozzá lelkem meg is írnám, ki hallaná még?

Buda, 1959. december hava

Sinka István

(Végy karodra idő)

Sok szeretettel ajánlom ezt az énekeskönyvet Párcium fiának, Szilágyi Ferencnek Karácsony napján, mikor magyarul hiába sírna a Jézuska-énekek ...

Buda, 1964. dec.25.

Sinka István

(Denevérek honfoglalása)

Tímár Máténak ajánlom szeretettel ezt a sokat bántott és hánytorgatott époszt ...

Budapest, 1941. szeptember hava

Sinka István

(Fekete bojtár vallomásai)

- Most, hogy évek után, a megsűrűsödött magyar sors idején erre járok az én jó komámnál Thury Sanyinál, ajánlom neki szeretettel – (olyan szeretettel, mint egyik megtépett fa a másikhoz odahajlik-) ezeket a vallomásokat, itt a Köröztájon, ami az én hazám is ...

Ó, bizony, szeretettel, mert más alig, alig maradt nekünk köröztáji embereknek ... És igaz, még azért maradt valami más is: az, hogy a félhalál ellenére is magyarok és emberek maradtunk – itt a nevem rá:

Gyoma, 1946. nov. 23.

Sinka István

A sorokat küldi: Vaszkó Tamás

Örökségünk

Az 1947-es országgyűlési választások Gyomán és Endrődön

Az 1947-es országgyűlési választás „kékcédulás választások”-ként vonult be a köztudatba. „Az elnevezés a két háttérnyomású ideiglenes választói névjegyzék kivonatnak állít emléket.” Azt már kevesebben tudják, hogy a választójogi törvény módosításai nagyobb hatást gyakoroltak a választási eredmények kimenetelére, mint azt sokan gondolnák.

Gyoma és Endrőd bemutatása

1941-ben Gyoma lakossága 12242 fő volt, ez a létszám az évtized végére 11577 főre változott, míg Endrőd lakossága 1941-ben 12843 főt számlált, (1945-től Endrődszentlászló, majd 1947-től Hunya néven nem része Endrődnek¹) majd 1949-re a lakosság száma 9979 főre csökkent (Hunyán ekkor 1179 főt számláltak). A népességszám csökkenés háttérében háborús veszteségek, zsidók deportálása, áttelepítések és az emberek elvándorlása áll.²

Az emberek életében fontos szerepet játszott a vallás, így e két község lakóinak számára is. Gyomán a lakosság 63,39%-a református vallású, a római katolikus 25,95%, míg 9,07% az evangélikus felekezet tagja. Endrődön a népesség 94,7%, - a római katolikus, míg református 3,76%.³ Mindkét településen a lakosság jelentős része a mezőgazdaságban dolgozott, illetve ebből tartotta el magát és családját. Továbbá az is elmondható, hogy a mezőgazdasági birtokkal rendelkezők nagy része 1-20 katasztrális holdon gazdálkodott. Némi változást a II. világháború utáni földosztás hozott, melynek következtében nőtt az önálló gazdasággal rendelkezők száma. Az iparban a lakosság 1/6-a dolgozott Gyomán és Endrődön egyaránt. A közlekedés, kereskedelem és szolgáltatás szektorban Gyomán az összlakosság több mint 1/10-e dolgozott, míg Endrődön ennek a fele.⁴

A választójogi törvény

A II. világháború utáni első választójogi törvény (1945. VIII. tc.⁵), kiváltotta a hazai és a nemzetközi közvélemény elismerését. A törvény deklarálta az általános, az egyenlő, a titkos és a közvetlen választójogot, illetve széles választójogosultságot biztosított a lakosság számára.⁶ Az 1945. évi választójogi törvény módosítása illeszkedett a Magyar Kommunista Párt (MKP) stratégiájához. Céljuk az volt, hogy korrigálják az

1945-ös eredményeket. A kommunista párt már 1947 tavaszán megbízta Rajk László belügyminisztert, hogy vezetésével hozzanak létre egy olyan munkabizottságot, mely kidolgozza az új választójogi törvényt. A változtatásra viszont szükség volt, hiszen az 1945. VIII. tc., csak az 1945-ös választások lebonyolítására szólt.⁷ Az „új” választójogi törvény legfontosabb alapelvei nem változtak: általánosság, titkosság, közvetlenség és egyenlőség. Az eredeti 1945. évi VIII. tc.-hez képest számos változtatást hajtottak végre, melynek többsége politikai indíttású volt. Az új törvényhozó szerv neve Országgyűlés lett, és most először deklarálták törvényben az egykamaráságot.⁸

A törvényjavaslat jóval tágabban határozta meg, hogy kit és kiket kell vagy kit és kiket lehetett kizárni a választójogból. A kizárásokra vonatkozó javaslatok új elemekkel bővültek, mely főként az MKP érdekeit szolgálta. Cél, hogy a potenciális ellenfelek szavazótáborából minél több szavazót megfosszanak a szavazójoguktól. Fontos megemlíteni, hogy igen széles volt azoknak a köre, akiket szándékosan és bűjtöttan zártak ki. Többek között nincs választójoga annak, aki internálva volt, vagy aki a „Magyar Közösség” szervezetében tisztséget viselt vagy választmányi tagja volt, emellett azok is elvesztették a választójogukat, akiket a B-listázás idején bocsátottak el. A magyar-csehszlovák lakosságcsere egyezmény értelmében Magyarországra települtek nagy részét is megfosztották választójoguktól. Továbbra is kizárták a választójogból azokat, akik 1945. VIII. tc., 5. § 9.⁹ alatt felsorolt szervezetek vezetői voltak.¹⁰ (Például: Ébredő Magyarok Egyesülete, Magyar Országos Véderő Egyesület (MOVE), Magyar Élet Pártja Nyilaskeresztes Párt Hungarista Mozgalom, Országos Vitézi Szék) Ezen felül közel 200 ezer magyarországi németet érintett a kizárás. Fontos megemlíteni azonban, hogy a hazatérő hadifoglyok voksolhattak.¹¹ Továbbra is éltek az 1945-ös törvény azon elemei, amelyek korlátozták a jogosultságot a választójoghoz azoknál a személyeknél, akik elmebetegség vagy erkölcsrendészeti ellenőrzés alatt állnak, illetve hazaárulók, népellenes vagy háborús bűnök közé sorolhatók.¹² A választójogi törvény megszorításának másik célja, hogy a politikai életből folyamatosan kiszorítsák az ellenzék legerősebb embereit.¹³

A nemzetgyűlés 1947. július 23-án elfo-

gadta a választójog módosítására vonatkozó törvényjavaslatot.¹⁴ Tildy Zoltán Köztársasági elnök 1947. július 25-én feloszlatta a Nemzetgyűlést, majd Rajk László belügyminiszter 1947. augusztus 31-ére írta ki az országgyűlési választásokat.¹⁵

Elmondható, hogy a választójogi törvény módosításának következtében érvényesültek az MKP elképzelései, melynek értelmében sikerült elérniük, hogy tovább szűkítsék a választójogosultak számát.¹⁶ A törvény rendelkezései önmagukban nem jelentettek számottevő eltérést az általános demokratikus elvektől, de azon hatalmi szituációban és az egyes pártok törekvéseinek ismeretében a rendelkezések óriási károkat tudtak okozni a magyar demokráciának. Főként azokat érintette a választójogból való kizárás, akik nagy valószínűséggel nem a koalícióra s főleg nem a baloldali pártok valamelyikére szavazott volna.¹⁷

Dávid Benjámin
(folytatjuk)

Felhasznált szakirodalom:

1945. évi VIII. törvénycikk a nemzetgyűlési választásokról. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=8215>

1947. évi XXII. törvénycikk az országgyűlési választásokról <https://1000ev.hu/index.php?a=3&param=8215>

FÖLDESI – SZERENCSES 2001: Földesi Margit – Szerencsés Károly: Halványkék választás. Kairosz Kiadó, 2001

IZSÁK 1998: Izsák Lajos: Rendszerváltástól rendszerváltásig. Kulturtrade Kiadó, Budapest, 1998.

IZSÁK 2010: Izsák Lajos: A parlamentarizmus veszített csatája – 1947. Földes-Hubai (Szerk.): Parlamenti választások Magyarországon 1920-2010. Napvilág Kiadó, Budapest, 2010. 243-265 p.

KSH 1950a: Központi Statisztikai Hivatal: 1949. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS 9. Demográfiai eredmények (1950) - II. RÉSZ. Táblázatok https://library.hungaricana.hu/hu/view/NEDA_1949_09/?pg=0&layout=s

KSH 1950b: Központi Statisztikai Hivatal: 1949. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS 8. A foglalkozási statisztika részletes eredményei (1950) https://library.hungaricana.hu/hu/view/NEDA_1949_08/?pg=0&layout=s

KSH 1976: Központi Statisztikai Hivatal: 1941. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS 2. Demográfiai adatok községek szerint (1976) - III. KÖZSÉGI ADATOK https://library.hungaricana.hu/hu/view/NEDA_1941_02/?pg=0&layout=s

PALASIK 2000: Palasik Mária: A jogállamiság megteremtésének kísérlete és kudarca Magyarországon 1944-1949.

SZERENCSES 1992: Szerencsés Károly: A kékcédulás hadművelet (Választások Magyarországon 1947). IKVA, Budapest, 1992.

1 <http://www.hunya.hu/index.php/falutortenet>

2 KSH 1976. 44-45.

KSH 1950.a 89-90.

3 KSH 1976. 188-189.

4 KSH 1950.b 250-254.

5 <https://1000ev.hu/index.php?a=3&param=8215>

6 FÖLDESI – SZERENCSES 2001, 15

7 IZSÁK 2010, 243.

8 PALASIK 2000, 257.

9 <https://1000ev.hu/index.php?a=3&param=8215>

10 SZERENCSES 1992, 13-16.

11 PALASIK 2000, 258.

12 FÖLDESI – SZERENCSES 2001, 16.

13 SZERENCSES 1992, 15-16.

14 IZSÁK 1998, 85

15 FÖLDESI – SZERENCSES 2001, 15.

16 SZERENCSES 1992, 21.

17 PALASIK 2000, 258

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei - általános iskola -

Őszi hét

Október az őszi egyik legszebb hónapja. Ennek a szép évszaknak szenteltük őszi heti programjainkat. Egyik nap szorgos kis kezek gyűjtötték össze a diókat, melyeket másnap jókedvűen meg is törünk. A következő nap programja a zsákbamacska volt, amikor terméseket kellett kitapogatnunk és felismernünk a zsákokban. A hét záró programjaként pedig táncszobában roptuk a magyaros táncokat.

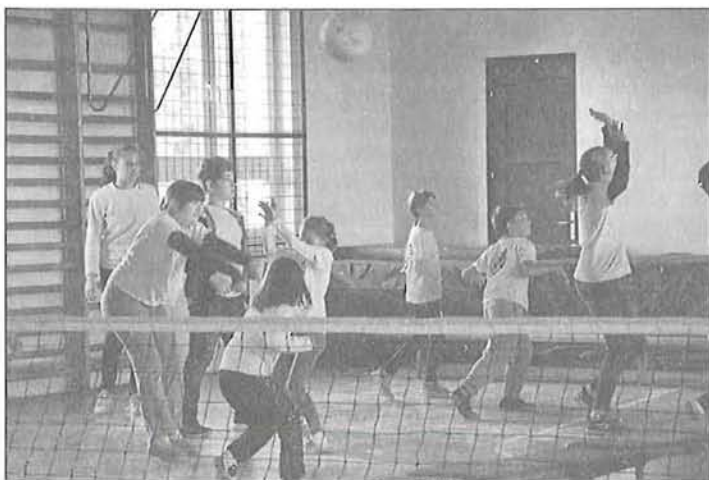

Szent Gellért napján intézményünk névadójának, Szent Gellért püspöknek tiszteletére egész napos programon vettünk részt az általános iskolában. A megemlékezés nyitányaként ünnepi misét tartott Czank Gábor atya, majd az elsősök ünnepélyes fogadalomtételre következett. Minden kisdíák mellett ott állt egy nyolcadikos patronáló, akitől a fogadalomtétel után a legkisebbek megkapták az iskola jelvényét. Ezután megkoszorúztuk a bejáratnál lévő emléktáblát.

A nap folytatásaként ügyességi vetélkedő következett. Egyes csapatok vándoroltak állomásról-állomásra, ahol a legkülönbözőbb játékos feladatokat kellett megoldani. A nagyobbak segítségével és biztatásával a legkisebbek is aktívan kivették a részüket a versenytől. A vetélkedőt a 6-os számú csapat nyerte meg, jutalmul finom falatokon osztozhattak a csapat tagjai.

Megemlékezés az aradi vértanúkról

Október 6-án ünnepélyes műsor keretében emlékeztünk meg az 1848-49-es szabadságharc leverése után kivégzett 13 honvédtisztról. A 6. osztályos tanulók Szabóné Farkas Borbála osztályfőnök, Kondorné Tímár Erzsébet tanárnő és Melis Marcell tanár úr segítségével látványosan és az ünnep hangulatához méltóan elevezték fel a több mint másfél évszázados eseményeket.

A népmese napja

Szeptember 29-én egész napos rendezvényen ünnepeltük meg a népmese napját. Miután az iskolarádióban megemlékeztünk leg-

nagyobb mesemondónkról, Benedek Elekről, az aulában gyűlt össze iskolánk apraja-nagyja. Először közösen megnéztünk egy népmesét, majd Vatai Zalán előadásában meghallgattuk a Bolond Kati című mesét.

Közben a rajzpályázatra beérkezett színes rajzokat értékelte a zsűri.

Az eredmények:

1-2. évfolyamon 1. helyezés: Hoffmann Hanna; 2. helyezés: Gubucz Liliána; 3. helyezés: Nagy Emília.

3-4. évfolyamon 1. helyezés: Bacsó Zoé; 2. helyezés: Putnoki Barnabás; 3. helyezés: Rác Katalin

A népmese napi totó nyertese: Neibort Norbert.
Gratulálunk a nyerteseknek!

"Toleranciát az éveknek"

„Toleranciát az éveknek” elnevezéssel közlekedésbiztonsági rendezvényt hirdet a Békés Megyei Baleset-megelőzési Bizottság. A program célja, hogy felhívják az idősebb korosztály figyelmét a mindennapi közlekedés veszélyeire, a balesetek megelőzésének lehetőségére.

A figyelemfelhívó rendezvény 2017. november 21-én, Gyomaendrődön, a Kállai Ferenc Kulturális Központban kerül megrendezésre, 09.30 órai kezdettel.

A Békés Megyei Baleset-megelőzési Bizottság és a Szarvasi Rendőrkapitányság által szervezett rendezvényen a résztvevők hasznos ismereteket sajátíthatnak el az alábbi programok segítségével:

Előadások:

- Személyi sérüléssel járó közúti közlekedési balesetek alakulása Békés megyében. A balesetek legfőbb okai, elkerülésének lehetőségei.
Előadó: Pardi Ildikó e.r. alezreducs a Békés Megyei Baleset-megelőzési Bizottság titkára
- Az idősebbek balesetmentes közlekedését elősegítő hasznos tanácsok
Előadó: Benkő Mihály osztályvezető a Békés Megyei Kormányhivatal Közlekedési Osztály Vezetője
- Időskorban előforduló leggyakoribb sérülések
Előadó: Helyi mentőállomás munkatársa

KRESZ szabályainak felelevenítése szórakoztató formában.

Elsősegélynyújtással kapcsolatos bemutatók.

Részegszemüveg kipróbálásának lehetősége.

A résztvevők fórum keretében választ kaphatnak közlekedési témájú problémáikra, kérdéseikre.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

CIVIL SAROK

BESZÉLGETÉS

DR. SMIRI SÁNDORRAL

Kedves Olvasó!

Dr. Smiri Sándort, a Gyomaendrőd Járási Hivatal hivatalvezető-helyettesét szeretném bemutatni Önöknek. Beszélgető partnerem városunk ifjú szülötte, akit a „nagyvárosból,” történetesen Szegedről csábított vissza a szülőföld, a helyben való boldogulás reménye.

A Gyomaendrőd Járási Hivatal megalkulása óta jelen vagy a helyi közigazgatásban. Mit tapasztaltál, milyen változások történtek azóta?

2013 januárjában, a járási hivatali rendszer létrejöttékor még csupán egy hatósági ügyintéző voltam, és akkoriban költöztem vissza Gyomaendrődre, így nem volt olyan rálátásom a „helyi” közigazgatásra, mint mostanság, már hivatalvezető-helyettesként. Ha a helyi szintű közigazgatás alatt a járási szintet, és a települési, gyomaendrődi szintet is értjük, bizony számtalan változást láthatam az utóbbi években. Már maguk a járássok létrejötte is hatalmas jelentőségű változás volt, sok lakos sajnos még mindig, öt év után sem tesz különbséget a járási és a közös önkormányzati hivatal között, amikor ügyintézésbe kezd. A járási rendszerben nagy jelentősége volt annak, amikor 2013 év végén az addig a Szarvasi Járási Hivatalhoz tartozó Gyomaendrőd Földhivatal is a Gyomaendrőd Járási Hivatal része lett, majd annak is, amikor 2015 tavaszán a korábbi járási szakigazgatási szervek (pl. az akkori Munkaügyi Kirendeltség) a járási hivatal osztályaiává váltak. Komoly eredménynek érzem a Gyomaendrőd Kormányablak létrejöttét is 2015 áprilisában. A kormányablakok ma már több mint 1600 ügykörben tudnak segítséget nyújtani az ügyfeleknek, ennek megfelelően sok szempontból könnyebbé teszik a helyi lakosok életét. Szintén nagy módosulásnak érzem a 2016-os augusztusi változást, amikor a jogszabály erejénél fogva kormánytisztviselőkből állami tisztviselőkké váltak a járási hivatali dolgozók. A legutolsó komoly változás talán az volt, amikor 2017 tavaszán az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályt beköltöztették Dévaványáról Gyomaendrődre, és ezzel a járási székhelyen egy valódi közigazgatási centrumot hoztunk létre. A települési önkormányzat mindennapi ügyeibe nincs olyan mértékű befolylásom, hogy nyilatkozni tudjak ez ügyben, viszont azt kiemelhetem, hogy nagyon jó a mindennapi munkakapcsolatunk a Gyomaendrőd Közös Önkormányzati Hivatallal.

Gyomaendrőd vagy, itt születél. Beszélj kicsit a családról, magadról!

Édesanyám, Smiri Sándorné a Térségi Szociális Gondozási Központban dolgozik szociális ápolóként, édesapám, Smiri Sándor mezőőr a települési önkormányzatnál, és

emellett östermelői tevékenységet is folytat. Szerencsés helyzetben vagyok, kiegyensúlyozott háttérrel indultam, a szüleimről csak jókat tudok mondani, mindig is támogattak, és szilárd erkölcsi alapokon nyugvó, praktikus világnézetet kaptam tőlük. A feleségem dr. Smiriné Farkas Katalin, aki jelenleg a Gyulai Tankerületi Központ Gyomaendrőd Kirendeltségén dolgozik titkársági referensként. Mindketten gyomaendrődiek vagyunk, de Szegeden, az egyetemi éveinkben lettünk egy pár, idén pedig már harmadik éve vagyunk boldog házaspár. Már van egy közös házunk és egy közös kutyánk, gyermekünk azonban még nincs, bár szeretnénk ezen változtatni.

Miért ezt a hivatást választottad és milyen út vezetett addig, amíg ilyen fiatalon a hivatal második embere lettél?

Gyomaendrődön születtem, ennek megfelelően az általános iskolai és a középiskolai tanulmányaimat is itt folytattam: először a Rózsahegy Kálmán Általános Iskola, majd a Kner Imre Gimnázium (ennek az intézménynek a jelenlegi neve: Szent Gellért Általános Iskola és Gimnázium) diákja voltam. A gimnáziumban kiderült, hogy inkább humán beállítottságú vagyok, ennek megfelelően – elsősorban a felvételi tárgyak (történelem, irodalom) miatt - a jogi pálya felé, valamint Szeged városa felé indultam el. A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán szereztem cum laude minősítésű jogi diplomát. Az egyetem vége felé már körvonalazódott előttem, hogy a közigazgatásban szeretnék munkát vállalni, a klasszikus jogi pályák ugyanis nem igazán vonzottak. 2009-ben egy szűk évig a Szegedi Polgármesteri Hivatalban dolgoztam szabálysértési ügyintézőként, majd 2009 év végétől egészen 2012 év végéig a Szegedi Körzeti Földhivatal ingatlan-nyilvántartási és telekalakítási ügyintézője lettem. A feleségemmel szerettünk Szegeden lakni, ám a bérlakásunk fenntartása mellett, ügyintézői fizetésből nem igazán tudtunk előre lépni, így a járási rendszer kialakulásakor úgy döntöttünk, hogy hazaköltözünk Gyomaendrődre. Szerencsénk volt, én rögtön találtam állást a

frissen létrejött Gyomaendrőd Járási Hivatalban, míg a feleségem pár hónappal később kezdett el dolgozni. Két évig hatósági ügyintéző voltam a járási hivatalban, majd 2014 decemberében – amikor Andó Ágnes helyett dr. Pacsika György lett a járási hivatalvezető - kormányablak osztályvezető és hivatalvezető-helyettes lettem. Ahhoz, hogy ebbe a pozícióba kerültem, elhivatott munkavégzésre és jó adag szerencsére egyaránt szükség volt.

Hivatalon belül, milyen munkák, feladatok kötődnek a személyedhez?

A járási hivatal Kormányablak Osztályának osztályvezetőjeként a gyomaendrőd kormányablak és a dévaványai kormányablak vezetése tartozik rám, én felelek azért, hogy mindkét kormányablakban szakmailag megalapozott döntések születessenek, és azért, hogy a kormányablak ügyintézők gyorsan és az ügyfelek megalapozottan végezzék a munkájukat. E tekintetben alapvetően könnyű dolgom van, mivel a kormányablakainkban lelkiismeretes és szakmailag alaposan felkészült kollégák dolgoznak. Hivatalvezető-helyettesként általánosságban helyettesítem dr. Pacsika György hivatalvezető urat, mind a kiadmányozás, mind a járási titkárság vezetése, mind a rendezvényeken való képviselet tekintetében. A mindenkori járási hivatalvezető-helyettes a sürgőshelyzet, rendkívüli állapot, hadiállapot, stb. esetben működő Helyi Védelmi Bizottság titkára is, tehát ilyen esetekben is van feladat. A hivatal a Kormányablak Osztályon kívül még négy szakmai feladatot ellátó osztállyal rendelkezik: a Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztállyal, a Foglalkoztatási Osztállyal, a Földhivatali Osztállyal és az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztállyal.

Mit szeretnél a munkád során elérni milyen célkitűzéseid vannak?

Elégedett vagyok a jelenlegi pozíciómmal, mivel harmonikus munkakapcsolatot alakítottunk ki hivatalvezető úrral és a járási hivatal dolgozóival. Tovább kívánom emelni a kormányablakok feladatellátásának színvonalát, az ügyfelek elégedettségét, és a dolgozók szemében fenn szeretném tartani a járási hivatal éhető munkahely jellegét. A szakmai célkitűzéseinket alapvetően a jogszabályok változása határozza meg, egyéni célkitűzésem pedig egyelőre az, hogy a munkámból fakadó feladatokat a lehető legjobban és leghatékonyabban ellássam, és ennek érdekében mindenképpen fejleszteni szeretném a vezetői kompetenciáimat. Ennél távolabbra egyelőre nem látok.

A munkád során felelősségteljes feladatot látsz el, ami miatt igen elfoglalt ember lehetsz! Mivel foglalkozol a maradék szabadidődben, van-e hobbid és mi az?

Jóízű találkozó az Endrődiek Baráti Körében

Október 21-én, szombaton immár hetedik alkalommal rendezte meg az EBK a szokásos helyen közösségi alkalmainak egyikét, a disznóvágást.

Ez az időpont bevált, mert ezidőtájt messziről is hazalátogatnak az endrődiek. Jönnek, mert elközelgett a temetőjárás ideje, a hazalátogatás október végén-november elején elmaradhatatlanul vonzza vissza az elszármazottakat is.

Munkával, kedves találkozókkal és beszélgetésekkel, jó hangulatban telt ez a szép, délelőtt még verőfényes, délután sem nagyon borús szombat.

A szakavatottak mellett a segíteni akarók is részt vettek a munkálatokban, senki sem tétlenkedett. A legtevékenyebbek bevonták a kevésbé hozzáértőket is.

A korai serénykedők lelkes csapatáról több fotó is készült.

A disznó fordításakor hagyományos pálinkaivás sem maradt el, amelyben – szerény mértékben – a bátrabb hölgyek is részt vettek. Mindenki megelégedésével, vidáman, derűsen telt a disznótör napja.

A hagyományörzés az együttlét fontos hajtóereje. Nem véletlen, hogy reggelire az Endrődön szokásos hagymás vér és máj készült. „Endrődön nagy szokás a hagymás vér!” Ebédre a hagyományos, ilyenkor legfinomabb orjalevest, paradicsomsószt főztek, hurkát-kolbászt sütöttek megcsakácsaink. Remek illatok szálltostak, ínycsiklandozó falatok kerültek az asztalra. Az aszszonyok csodálatos töltött káposztát remekeltek, még ránézni is öröm volt, ahogy sugarasan elrendezve piroslott a hatalmas fazekakban.

A Katóka-féle hájas kiflinek - amelyből 200 készült! - nincs párja sehol. Ez a csodafinom sütemény koronázta meg az ebédet.

Jókedvű beszélgetésben, falatozásban teltek a déli, utómunkálatokban a délutáni órák.

A disznó feldolgozásából készült hurkát-kolbászt - a 183 kg-os sertésből 104 kg kolbászt készítettek az igencsak hozzáértő férfiak! - egyenlően elosztották és mindenki hazavihette. Vitte is

boldogan, mert az otthoniak várták a jó hazait! A hagyományok szerepe az ételek elkészítésében döntő volt. Minden igazi, „minden valódi”, eredeti, ez teszi az ízeket páratlanú.

Az se mindegy, hogy a disznóvágáskor főzött orjalevesnek nincs párja, az, hogy ilyenkor találkozunk, együtt eszünk, nagyon fontos szintén, de van egy túlmutató jelentősége is: azért csináljuk, hogy a hazai étkeket, ízeket megmutassuk családunknak, gyerekeinknek, unokáinknak. „Ez a lényege, mert annál, hogy együtt eszünk, többről van szó.” Milyen igaz! Gondoljunk csak bele! Egy pl. Budapesten élő ifjúnak, aki harmadik nemzedékes endrődi leszármazott - ez is egy kötődési szál Endrődhöz, a szülők-nagyszülők-dédszülők hazájához.

Köszönjük a szervezőknek, a sokat dolgozóknak és segítőknek, a résztvevőknek, mindenkinek, aki tett az ügy érdekében.

Az együtt-munkálkodás, a közösségi együttlét jó érzésekkel gazdagította a jelenlévőket, reméljük, így lesz ez az elkövetkezendő esztendőnkben is.

Kissné dr. Kovács Adrienne

Szabadidőmben filmeket nézek, könyveket olvasok és zenét hallgatok, valamint ha lehetőségem adódik rá, szeretek utazni is - idén pl. Szlovéniában és Erdélyben is jártam. Film- és olvasmányélményeimről gyakran számolok be írásos formában az interneten, egy hozzám hasonló mentalitású „kritikusokból” szerveződő blogon. Tagja vagyok a Vidra Önkéntes Járásai Mentőcsoporthoz Egyesületnek, én látom el a speciális mentési és katasztrófavédelmi egyesület titkári feladatait. Egy ideig fontos szerepet játszott az életemben az ijesztet (a Körösmenti Ifjúsító

Egyetnek is tagja vagyok), mostanság valahogy kevesebb időm és lehetőségem jut ennek a sportnak a gyakorlására. Mivel kertészházban élek, a kert és a ház körüli teendők számtalan apróbb-cseprőbb feladatot szolgáltatnak számomra.

Ars poétikád, ha van, elmondanád?

Ha valamiféle ars poétikát kellene megfogalmaznom, valami ilyesmit mondhatnék: igyekszem jól végezni a dolgomat, szükségtelenül nem megsérteni másokat, valamint

megtalálni és megélni a pozitív dolgokat az életben, a rossz eseményekből pedig mindig próbálok tanulni.

Kedves hivatalvezető-helyettes úr!
Köszönöm a beszélgetést és nagyon jó munkát kívánok az elkövetkező időkre.

A beszélgetést lejegyezte:
Lehóczkiné Timár Irén

Irodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

140 éve született Ady Endre

Repülnek-e már az ostoba kis emlékezések szerte-széjjel? Fejedelmi gögénének csúfolódása, mint egy felemelt pálca, úgy fenyeget minden kezét, amely írni készül róla. De akik heteket, hónapokat és éveket töltöttek el e közelben, írjanak róla sietve mégis, mert álkegyelt és ál-szeretet máris készül elbirtokolni földi életét. Szabad-e, lehet-e, tűrhető-e, hogy az ő alakját is meghamisítsák és csináljanak belőle merev figurát az irodalomtörténeti panoptikumban? Hogy milyen volt életében? Ne siessen senki felelni erre kérdésre. Mondjon annyit, én ilyennek láttam. Ki fog derülni, hogy mindenki másnak látta. A halotti maszka máris hazudik. A halotti ágyon felvett fotográfia talán megközelíti az igazságot. A szobra talán újra hazug lesz.

Bíró Lajos: A fiatal Ady Endre

Éveket töltöttem el a fiatal Ady Endre szoros testi közelében. Voltam kollégája, barátja, bajtársa, zsenijének első megigéztette, laktam vele együtt, láttam, amint operálták, láttam templomban áhítattal zsolnárt énekelni, láttam egy könnyű nőcske lakásán boros és blaszfémias kedvben szintén szent dalokat énekelni, láttam szeretni, láttam sírni, láttam könnyörögni, kötekedni, egy kicsit koplalni, sokat inni, voltam segédje és volt ő az én segédem vidéki lovagias ügyben, mit láttam belőle? Ha lemehetnék Váradra és kikereshetném a várad lapok régi évfolyamait, és ha kikereshetném a Budapesti Napló régi évfolyamait és ha a régi újságlapokról eszembe jutna, aminthogy eszembe jutna, külön-külön minden nap, amelyet vele tölthettem, és ha ezeket a napokat leírhatnám, epizódot epizóddal mellé, semmisségeket, jelentéktelenségeket, amelyeknek csak az ad színt, illatot és gúnyt, hogy mindig ő hősük, ha így megírhatnám a fiatal Ady Endre hat évének intim történetét, őszinte történetét, mert róla van szó: érdekes és csodálatos történetét, akkor merném azt mondani: ezt láttam belőle, ilyennek láttam. Így! Mit mondjon az ember, hogy fecsegéssé és tolakodássá ne váljék, amit róla mond (most, amikor alig, hogy eltemettük).

Valamelyik nagyváradai temetőben volt egy csontház vagy csontgödör nevű hely, ahová, úgy látszik, beomlott sírok csonttartalmát volt szokás dobálni. Onnan hazahozott egyszer egy koponyát. De este a csendes kis Széchenyi-téri kioszkban átadta nekem, hogy vigyem én haza. Félni kezdett a haláltól. Lehetett huszonhárom éves. Soha huszonhárom éves ember annyit nem foglalkozott a halállal, mint ő.

A Budapesti Napló Honvéd utcai szerkesztőségének az ablakában egy nyári este berepült egy pillangó. Ezt a pillangót megfogta és az íróasztalon kivégezte. Megöltem egy pillangót kezdetű versében (amelyet legtöbb olvasója - úgy tudom - valami bíborredőjű Ady-féle szimbólumnak tart) elolvasható, miért. Kicsordult őszinteségű versei között is alig van őszintébb ennél.

Nem igaz, hogy valami izzó démonság lett volna benne. Gyerekes, kis gonoszkodásokra hajlandó volt, de minden fájdalom meghökentette és minden jajszóra tele lett könnyel a szeme. Nőkért, akiket szeretett - Máriától Veronikáig - hallatlan áldozatokra volt

hajlandó. Barátnak pedig!

A szíve rögtön kinyílt. Magáról mindent elmondott. Magát egy csomó dologban társának rögtön alárendelte. A másik legyen tapasztaltabb, műveltebb, megfontoltabb, okosabb! Ő a gyengébb, a kisebb biztossággal jár, a támogatásra szorultabb. Ebben is, mint annyi másban, egészen feminin volt. Kiszolgáltatta magát, hogy kiszolgáltassa magát. De tette ezt olyan szeretetreméltósággal, gráciával és bájjal, hogy társának eszébe se jutott ezt az állapotot nem nagyon kellemesnek találni.

Szeretetreméltó társ volt. Gyöngéd, türelmes, higgadt. Soha egy bántó vagy tapintatlan szót nem hallottam tőle, sem a szerkesztőségben, sem közös lakásunkban, sem a hosszú éjszakákon, amikor pedig bort ivott. A bortól néha felhevült, néha halkán duhaj lett, legtöbbször csak boldogan derült. A zsenijéről királyian bizonyos volt már huszonhárom éves korában. Szerettem tréfálni erről a gög-jéről és ő szerette hallgatni ezeket a tréfákat. Elismerés volt ez is, hódolat, meghajlás előtte annak az egy embernek, aki már bizonyosan tudta, hogy ő az egyetlen és páratlan és rendkívüli. Ezt az egyet tudni kellett az ismeretségünk, a gyorsan megkötött barátságunk első napjától kezdve. Így lett, mint sokkal később egy levelében írta az én lelkem a verseinek a füstfogó kéménye. Nem voltam méltatlan rá, hogy a sors odarendeljen melléje néhány évre.

Miért kell ezt magamnak mindig újra ismételnem? Mert ha a fiatalságára gondolok, mindig újra érzem a lázadó dühöt azok ellen, akik gonosz értetlenséggel és ostoba kicsinyléssel kínozták, voltaképpen az egész világ ellen, amely engedte kínlódni, kolduskodni, örökké kis pénzért vergődni. Milyen fájdalmasan és milyen keservesen harcolt a szegénységgel. Hogy sajgott neki. Hogy lázadozott miatta. Milyen napjai voltak és milyen éjszakái! Úgy érzem, valóban azért kellene e sötét napjainak és éjszakáinak történetét esetről-esetre megírni, hogy ez a hitvány világ okuljon belőle és ezentúl tegye meg a kötelességét, ha még egyszer egy ilyen ragyogó géniuszt téved beléje. Naivitás. A zsenit sohase fogják az emberek idejekorán felismerni. Mire felismerik, mindig későn lesz. Akkor pedig minek az egész! Ostoba kis emlékezések...

(Bíró Lajos író, újságíró, forgatókönyvíró. Ady legjobb barátja, az angol filmirodalom egyik híres alakja. Korda Sándorral, a nagy filmrendezővel együtt megteremtették az angol nemzeti filmgyártást.)

József Attila: Ady emlékezete

Meghalt! Hát akkor mért ölik naponta szóval, tettel és hallgatással!
Mért békítik a simák alattomba,
lány-duzzogássá haragvásait!
Földön a magyar és földben a költő,
dühöd markába rögeket szorít,
melléről égre libbent föl a felhő,
de tovább vívja forradalmait.

A televény fitokzatos honában
izgat tovább, nem nyugszik, nem feled.
Ezer holdon kiált és haragjában
szeleket űz a Hortobágy felett.
Szeleket, melyek úri passzióból
a begyűjtött kis szénát szétszedik
s a süllyedt falun fölkapják a hóból
Dózsa népének zsuppfedeleit.

Teste a földé. Földművesé lelke,
ezért koppan a kapa néhanap.
Sírja három millió koldus telke,
hol házat épít, vet majd arat.
Verse törvény és édes ritmusában
kő hull a kastély ablaka zörög,
eke hasít barázdát új husában,
mert virágzás, mert élet és örök.

Egészségről-betegségről

Az alma fogyasztásának egészségre gyakorolt kedvező hatásai

Kedves Olvasók! Ebben a cikkben az alma fogyasztásának egészségre gyakorolt kedvező hatásairól szeretnék írni, mert széles körben kedvelt gyümölcsünk még az őszi és téli hónapokban is.

Az alma több ezer éve ismert, sokoldalú gyümölcs, számos nép mitológiájában fontos szerepet játszik; egészségre gyakorolt kedvező hatásának kifejtéséhez rendszeres fogyasztása javasolt. Az alma több mint 7000 fajtája ismert, minden kontinensen terem. Földünk almatermésének fele Európából származik. Egy főre jutó évi almafogyasztás 18-23 kilogramm.

Egy közepes gyümölcs 10-15 mg C-vitamint, 8-13% gyümölcscukrot tartalmaz, 80 kcal az energiaértéke és a napi rostbevitel 20 %-át fedezi. Ennek a gyümölcsnek magas a flavonoid és más antioxidáns tartalma, gazdag ásványi anyagokban, A, B-komplex és C-vitaminokat tartalmaz.

A flavonoidok erősítik az immunrendszert, daganatmegelőző, gyulladáscsökkentő, vírus-és baktérium ellenes, máj, szív-és érrendszert védő hatásúak. Kutatások kimutatták, hogy naponta egy alma fogyasztásával csökken a szájüregi-, nyelöcső-, vastagbél-, végbélrák, továbbá a mell-és petefészek, valamint a prosztaták kialakulásának kockázata. A flavonoidok mérsékelik az ízületi gyulladást, a vér húgysavszintjének csökkentésével kedvezően hatnak a köszvényes tünetekre.

A flavonoidok révén az alma C-vitamin tartalma kiválóan hasznosul, így a gyümölcs a skorbut és a fogínyvérzés ellenszere lehet.

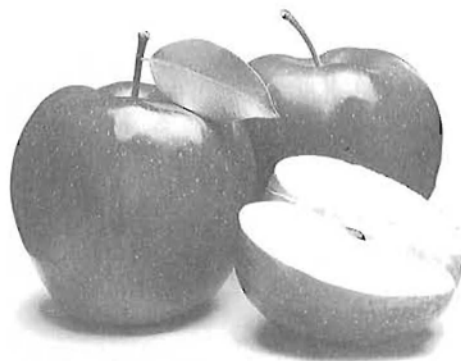
Az antioxidánsok közül a C-vitaminon és a flavonoidokon kívül az alma tartalmaz karotinoidokat, pl. cryptoxanthint, zeaxanthint, luteint és magas az aminosav tartalma is. Hetente 2 alma fogyasztása 22-32 %-kal csökkenti az asztmás roham kialakulásának esélyét.

Ásványi anyagok közül a kalium, kalcium, cink, vas, jód, szelén, réz, mangán-és foszfor tartalma megemlítenedő. Az alma rendszeres fogyasztása a vastartalom miatt kedvező hatású vérszegénységben. A gyümölcs fluor tartalma révén csökkenti a fogsúvasodás kialakulásának esélyét, flavonoid tartalma miatt a szájüregi aphta kezelésében hatékony. Az alma ásványi anyagai védenek a csontritkulástól, növelik a csontsűrűséget.

Az alma rosttartalmának harmada pektin, ami az egyik leg-egészségesebb vízben oldódó növényi rost. A bélben a bélbaktériumok rövid szénláncú zsírsavakká bontják, melyek védőréteggel vonják be a bélnyálkahártyát. A pektin fokozza a bélmozgásokat, így csökkenti a salakanyagok bélben való áthaladásának idejét, megköti a rákkeltő anyagokat, elősegíti a nehézfémek és egyéb salakanyagok kiürülését. A bélbaktériumok számára táplálékforrásként szolgál, a pektin erősíti a bélflórát. Fokozza a máj működését és az epesavak termelődését. A növényi rost csökkenti a vér LDL koleszterin-szintjét, ugyanakkor emeli a HDL, a védő koleszterin-szintet, így védi a szív-és érrendszert. A pektin hatására egyenletesebbé válik étkezés után a vércukor felszívódása. A pektin az alma héjában van, ezért elsősorban nyers és hámozatlan alma fogyasztása ajánlott.

Hasmenés, hányinger esetén a reszelt alma, székrekedés kialakulásakor a nyers, egész alma evése javasolt.

Fogyókúra idején ajánlott étkezés előtt negyed órával egy

nagyobb alma fogyasztása, mert tisztítja a szervezetet, javítja az anyagcserét, teltségérzetet ad és a túlevést elkerülhetjük.

Az édes alma fogyasztása vérszegénységben, székrekedés esetén, a savanyú alma fogyasztása enyhe reumás panaszok és túltápláltság kialakulásakor javasolt. Lúgosítja a szervezetet, tisztítja a vesét, a tüdőt, a bélrendszert; menstruációs zavaroknál és érmezsenedésben is jótékony hatású. A gyümölcs magas kálium-és ásványi anyag

tartalma miatt csökkenti a magas vérnyomás és a szélütés kialakulásának esélyét.

A friss almalé fogyasztása előnyös szellemi munkát végzőknél. A gyümölcs magas foszfor tartalma révén erősíti az idegrendszert, rendszeres fogyasztásával csökken az Alzheimer-és Parkinson-kór kialakulásának valószínűsége vagy mérséklődnek a betegség tünetei.

Az almaecet az almabor fermentálásával készül és kb. 5% savtartalmú. Az almához hasonló kedvező hatásai vannak, azonban van néhány ellenjavallat a használatára vonatkozóan. Nem szabad azoknak fogyasztaniuk, akik nyelöcső betegségben, nyelési zavarban szenvednek, akik kálium szintet csökkentő vízhajtót szednek. Véralvadási defektus, vagy az emiatt szedett véralvadás gátlók mellett ellenjavallott az almaecet fogyasztása. Mellékhatások pl. hasmenés, gyomorfájás, emésztési zavarok kialakulásakor indokolt a termék használatának abbahagyása. Fogérzékenység esetén az almaecet hígítva alkalmazandó, használat után szájöblítés javasolt. Ha az alkalmazás során huzamos ideig fennáll a fogak érzékenysége, a termék használatának abbahagyása indokolt.

Az almaecet hígítva fogyasztandó, mert ellenkező esetben a fogakat, a szájüreg és a nyelöcső nyálkahártyáját károsíthatja.

Forrás:

lifemagazin.hu/gasztrrolife/az-alma-7-aldasos-egeszsegugyi-hatasa

www.hazipatika.com › Táplálkozás › Egészség és gasztronómia

dr. Macsári Judit

Stresszkezelés pszichológiai módszerekkel!

- Krónikus stressz kezelése
- Betegségek esetén gyógyulás elősegítése
- Daganatos betegeknek Simonton terápia
- Párkapcsolati problémák megoldása
- Munkahelyi stressz kezelése
- Életviteli problémák megoldása
- Egészség fenntartáshoz segítség
- Személyiségfejlesztés
- Karrier tanácsadás
- Coaching

Az etikai normák betartása mellett, diszkrét környezetben várom ÖNT!

Telefon: 06 20 475 2132

ASZTAG

A hazai tógazdaságok kiváló helyszínek a turizmus számára

Erdős Norbert cikke

„Magyarországon egyre több vállalkozó felismeri a multifunkcionális gazdaságok erősségét, amely a haltermelés mellett változatos szolgáltatásokat is nyújtanak, mint az esküvő- és rendezvényszervezés, konferenciák lebonyolítása vagy más turisztikai szolgáltatások. A turizmus tehát nemcsak a tengeri halászok, hanem az édesvízi haltenyésztők számára is komoly lehetőséget rejt magában, ezért kifejezetten örülök, hogy az Európai Parlament egy saját jelentést fogadott el a halászat és a turizmus kapcsolata tárgyában” - jelentette ki Erdős Norbert európai parlamenti képviselő a jelentés megszavazását követően, Strasbourgban. A fideszes politikus hozzátette, hogy az édesvízi haltenyésztés jelenlegi finanszírozása nem elegendő, ennél többre van szükség.

Az EP Halászati Szakbizottságának a tagja hozzátette, hogy a módosító javaslatának megfelelően az Európai Parlament nemcsak a tengeri, hanem a folyóvízi és tavi infrastruktúrák megújítására is felszólítja a tagállamokat. „Beruházásokra van szükség nemzeti, regionális és helyi szinten a szükséges infrastruktúra biztosítása érdekében, a jobb internetkapcsolattól a távoli falvak jó megközelíthetőségét biztosító új és jobb utak, valamint a vízi és halászati létesítmények felújításáig. Ez a célkitűzés teljesen illeszkedik a vidékfejlesztési programokban lefektetett intézkedésekhez is.”

Erdős Norbert kiemelte, hogy az édesvízi haltenyésztésnél is biztosítani szükséges, hogy a halászzal kapcsolatos turizmusra olyan melléktevékenységként tekintsen az EU, amely a haltenyésztők számára lehetővé teszi, hogy gazdasági főtevékenységüket kiegészítsék anélkül, hogy át kellene állniuk a halászati ágazaton kívüli tevékenységre. „Ez a haltenyésztők esetében ugyanúgy célkitűzés, mint a tengeri halászat esetében” - tette hozzá a fideszes politikus. Emellett szükséges annak elősegítése, hogy a halászati és haltenyésztői közösségek és a turisták egymásra találjanak, illetve annak biztosítása, hogy elegendő érdeklődés alakuljon ki mindkét oldalon egy hosszan tartó, jövedelmező partnerség létrejöttéhez.

Erdős Norbert felhívta a figyelmet, hogy az Európai Parlament a halászati turizmus minden formája - így halászati turizmus, a halászati témájú turizmus és a sport- és hobbihorgászathoz kapcsolódó turizmus mellett az akvakultúrához kapcsolódó turizmus - kapcsán kéri, az EU a Közös Halászati Politikája kapcsán határozza már meg a halászzal kapcsolatos turizmus fogalmát, valamint biztosítsa, hogy a halászzal és haltenyésztéssel kapcsolatos turizmusra olyan melléktevékenységként tekintsen, amely a halászok és haltenyésztők számára lehetővé teszi, hogy halászati főtevékenységüket kiegészítsék anélkül, hogy át kellene állniuk a halászati ágazaton kívüli tevékenységre.

A parlamenti jelentés szintén a magyar haltenyésztők érdekeit képviseli, amikor felszólítja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a hirdetési és kommunikációs kampányokat az

ismeretek és a tudatosság javítása érdekében nemcsak a halászat hagyományos kultúrája, hanem az akvakultúra tekintetében is. „A szezonális é téren jelentős problémát jelent, amelyet például helyi fesztiválok szervezése, kulináris események, múzeumok és tematikus parkok megnyitása, valamint a látogatók számára egész évben és az időjárási körülményektől függetlenül végezhető különböző tevékenységek biztosítása révén lehetne megoldani. A promóciós és kommunikációs kampányok különösen fontosak e tekintetben” - emelte ki a Békés megyei politikus.

Erdős Norbert emlékeztetett, hogy az Európai Unióban az akvakultúra jelenleg sajnos másodlagos szerepet tölt be a halászat mellett. Egyértelmű azonban, hogy a fenntartható módon végzett tengeri halászat nem képes kiszolgálni az emberiség növekvő igényét a halászati termékek iránt, így minőségi váltással az akvakultúra-fejlesztés irányába kell elmozdulni az Európai Uniónak. Ezáltal nő az ágazat versenyképessége és csökken a halászati termékek tekintetében az importfüggősége Európának. „Az EU kevesebb, mint 2 százalékát adja a világon akvakultúrában megtermelt halmak, ám a minőség tekintetében az élen jár. Erre a minőségre alapozva kell a munkát folytatni, segítve így az ágazat növekedését. Ez nem csak munkahelyek számának növekedését jelenti, hanem hozzájárul az élelmezésbiztonság javításához is” - jelentett ki Erdős Norbert. A Békés megyei politikus hozzátette, hogy az édesvízi ágazat jelentőségét igazolja, hogy közel 20 százalékát adja az EU teljes akvakultúra termelésének. Az uniós tagállamai közül tizben az édesvízi termelés a meghatározó, és nagyon fontos szerepet tölt be munkahelyteremtésben.

Erdős Norbert kiemelte, hogy Magyarországon egyre több vállalkozó felismeri a multifunkcionális gazdaságok erősségét, amely a haltermelés mellett változatos szolgáltatásokat is nyújt. A legfrissebb tanulmányok eredményeinek tanúsága szerint a közvetlenül termelésből származó bevételnek akár a tízszerese is lehet az e szolgáltatásokból származó haszon. „Éppen ezért szomorú, hogy a jelenlegi programozási időszakban a halászatra szánt 6400 millió eurónak csak 20 százaléka kerül közvetlenül az akvakultúra ágazat támogatására. Szeretném, ha 2020 után az EU a jelenleg Magyarországra rendelkezésre álló 16 milliárd forint forrásnak legalább a másfélszeresét nyújtaná a magyar haltenyésztők számára” - tette hozzá az EP Halászati Szakbizottságának egyedüli magyar tagja.

SPORT

A bajnokság folytatódik

Lassan végéhez ér a bajnokság első köre és kezdenek kirajzolódni az erőviszonyok. Három csapat meglépett az elején, majd jön egy hét fős üldözőboly akik közül a heti eredményektől függetlenül változik a sorrend. Egy győzelemmel több helyet lehet előre ugrani, de egy vereséggel vissza is lehet esni helyeket. Ebben az üldözőbolyban van a Gyomaendrődi FC csapata is.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2017. 09. 23. Gyomaendrődi FC - Békési FC 3 : 1
G.: Kiszely M., Békési N., Csapó P.

Az elmúlt hetekben mindkét csapat hullámzó teljesítményt mutatott, amit a mérkőzés is igazolt. Az első félidőben a békési csapat irányított, mégis az első negyedóra végén a hazaiak szereztek vezetést, de negyedórával később megszületett az egyenlítés. A második félidőben a hazaiak elkezdtek focizni, szinte felbillent a pálya, szebbnél szebb támadásokat vezettek. A mezőnyfölény gólokban is megmutatkozott, kettőt is lőttek a 61. és 80. percben. Jó második félidői teljesítménynek köszönhetően sikerült a regnáló bajnokot legyőzni. Igaz ez a Békés messze van a tavalyi bajnokságot nyert csapat teljesítményétől, hiába játszott az 52 éves Szarvas János a valamikori NB I-es, most játékos edző.

2017. 09. 30. Gyomaendrődi FC - Békéscsabai MÁV SE 4 : 2
G.: Toldi B., Békési N.(2), Bányai R.

Villámrajtot vett a MÁV, már az első percben gólt szerzett az elalvó hazai védelem mellett. Negyedóra kellett a hazaiaknak, hogy rendezék soraikat és átvegyék a játék irányítását. Szép támadások végén a 21. és 31. percben is gólt szereztek, megfordították a mérkőzés eredményét. A második félidőben is a hazaiak kezében volt az irányítás, ami gólokban is megmutatkozott az 53. és 76. percben. A vendégek a két találat közben egy alkalommal, büntetőből szépítettek az eredményen. A mérkőzés elejétől eltekintve a hazaiak akarata érvényesült, megérdemelt győzelmet arattak.

2017. 10. 07. Békésszentandrás HMSE - Gyomaendrődi FC 4 : 1

G.: Kovács T.

Tovább tart-e a hazaiak veretlenségi sorozata, ez volt a tétje a mérkőzésnek az utóbbi hetekben jól szereplő vendégek ellen. A hazaiak már a mérkőzés elején igyekeztek tudatosítani, hogy nyerni akarnak. Szép támadásokat vezettek és a félidő elején, a 14. percben és a félidő végén, a 42. percben is gólt szereztek. A második félidőben sem változott a játék képe, a hazaiak támadtak és gólokat szereztek a 68. és a 80. percben. A vendégeknek egy találatra futotta az erejükből, ezzel némileg szépítettek az eredményen. A Hunyadi továbbra is veretlenül menetel a bajnokságban.

2017. 10. 14. Gyomaendrődi FC - Okány KSK 1 : 3
G.: Gábor V.

A vendégek jelentősen megerősödtek a szezon elején, hiszen egy fél csapatra való jó játékos tette át székhelyét Sarkadról Okányba. Az első félidő még szoros eredményt hozott, de a vendégek akkor is többet irányítottak. A második játékrészben a nagyobb tudás már vendég gólokban is megmutatkozott, az első negyedóra végén két perc alatt kettőt is lőttek. A következő negyedóra végén jött az újabb vendég gól. A hazaiak a mérkőzés végén egy véletlenszerű találattal szépítettek az eredményen. A jobb játékerőt képviselő Okány megérdemelten vitte el a három pontot a második félidőre szünetes hazaiakkal szemben.

Fülöp Zoltán

ÜNNEPI KALENDÁRIUM

- Szent Erzsébet napja -

Hazánkban a leggyakoribb női nevek közé tartozik az Erzsébet, azért az egyik legkedveltebb névünneppel. Árpádházi Szent Erzsébet neve gyakran szerepel a pünkösdi énekekben. Lehetséges, hogy az összefüggés a pünkösdirózsza és Szent Erzsébet legendájának egyik motívuma, a rózsacsoda következtében alakult ki.

Időjárásjóslás is fűződik ehhez a naphoz: Ha Erzsébet napon havazik, azt mondják: „Erzsébet megrázta a pendelyét.” Debrecenben úgy mondják:

Erzsébet, Katalin havat szokott adni,
A bitang marhákat jászolhoz kötozni.
(Barna 1979: 118)

Gyermekjátékokban is gyakran előfordul Erzsébet neve, különösen az ún. *várkörjáró játékokban*.

A XX. század első felében Endrődön is szokásban volt egy Szent Erzsébet napi gyermekjáték. Ennek emléke a következő két kép, melyek 1911. november 19-én készültek, amikor is egy teadélután

A kép bal szélén Knap Mária, az asztalnál Hunya Margit ül (Sugár utca), a jobb szélén pedig Gyuricza Etelka áll.

keretében adtak elő a gyermekjátékot. Szent Erzsébetet Knap Mária (később Bartos Máténé) játszotta, a Tübingiai Lajos édesanyját és Lajos nővérét pedig Hunya Margit (Sugár utca) és Gyuricza Etelka.

Részlet a gyermekjátékból, a következő sorokat Tübingiai Lajos húga mondta édesanyjuknak: „Úgy hallom bátyám megérkezett. Rád vár ó Anyám a szerep, fordítsd el szíved mindenképp a lánytól, én munkálkodom az alatt majd máshol. Erzsébetnek is készen áll a csapda és azt hiszem, fennakad

még ma.” Ugyanis Lajos rokonságából többen nehezteltek Erzsébetre, mert alamizsnát oszt a nélkülözőknek. Mikor Erzsébet épp kenyeret vitt a szegényeknek, nekiszeggették a rosszhiszemű kérdést: mit visz a kötényében? Ijedtében – noha tél közepén jártak – azt válaszolta, hogy rózsákat. Mikor kosarát megmutatta, abban a kenyerek helyett illatos rózsák voltak – Isten nem akarta, hogy a szent asszony hazudjon, ezért történt a csoda.

Hegedűs Bence

Knap Mária (Bartos Máténé) Szent Erzsébet szerepében

Források:

Gyuricza Zoltánné Bartos Margit közlése, 2017. október
Magyar Néprajz <http://mek.niif.hu/02100/02152/html/07/172.html>

A fényképek beküldője: Gyuricza Zoltánné Bartos Margit

Iges Igék

November

Ludaskása

Egy jókora fej hagymát felaprítunk, olajon megpirítjuk. Levéve a tűzről piros paprikát szórunk rá, majd feleresztjük vízzel. Zöldségeket karikázunk bele (sárgarépa, fehérrépa, karalábé, zeller, zöldborsó), valamint megtisztított libaprólékot és puhára főzzük. Közben másik edényben rizst puhára főzünk. Egy másik hagymát karikákra vágunk, lisztben megforgatjuk és pirosra piritunk. A megfőtt aprólékot, zöldségeket belekeverjük a rizsbe, a végén meghintjük a pirosra piritott hagymakarikákkal. (A főzőlevet egy másik étkezés leveseként használhatjuk fel).

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-
TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909

Hitellehető! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

Igény szerint házhöz is megyek! Hétvégeken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna

GYOMAENDRÖD, SZENT ISTVÁN. U. 61.

Telefon: 06/70/312-5037

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozolások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőtér beépítése, szigetelés
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sít elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása, ill. téglal lerakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (guruló, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

MINDEN AMI FOTÓ

- esküvőfotózás
- rendezvényfotózás
- portré fotók
- baba-mama fotózás
- tabló készítés
- fotóelőhívás
- nagyméretű plakátok készítése
- promóciós és saját ajándéktárgyak
- vászonfotók
- reprodukciós felvételek készítése.

Cím:

5500 Gyomaendrőd, Bajcsy-Zsilinszky út 45.

Telefon:

+36 (70) 2212520, Email: info@aszfoto.hu

Weboldal: <http://www.aszfoto.hu>

a képbe zárt pillanat...

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)*

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

HANYECZ DÁNIELNÉ TÍMÁR ETELKA volt hunyai lakos október 4-én 94 éves

korában egyházunk szentségeivel megtért Teremtőjéhez. Gyászolják a családtagjai, rokonai, ismerősei. Fogadja be lelkét az örök boldogság!

IVÁNYI IMRÉNÉ KNAPCSEK TERÉZ gyomaendrői lakos szeptember 10-én 95 éves korában távozott szerettei köréből. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten őrkdjön pihenése felett!

KISS PÁLNÉ FEHÉR IDA gyomaendrői lakos szeptember 13-án 78 éves korában a mennyei hazába költözött. Gyászolják családtagjai, rokonai, ismerősei. Áldás és béke lengjen nyugvó porai felett!

DR. KULCSÁR LÁSZLÓNÉ HRABOVSKY EMMA gyomaendrői lakos szeptember 19-én 95 éves korában távozott szerettei köréből. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten adjon neki örök nyugalmat!

ÖZV. OLÁH LAJOSNÉ BÁLINT JULIANA gyomaendrői lakos 2017. szeptember 20-án 79 éves korában hazatért a Mennyi Atyához. Gyászolják családtagjai, rokonai, ismerősei. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

SOCZÓ PÉTER hunyai lakos szeptember 23-án 90 éves korában egyházunk szentségeivel megerősítve megtért Teremtőjéhez. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Áldás és béke lengjen nyugvó porai felett!

TÍMÁR ISTVÁN PÁL gyomaendrői lakos 2017. október 10-én 81 éves korában egyházunk szentségeivel megerősítve eltávozott az Örök hazába. Gyászolják a

családtagok, rokonok és ismerősök. Isten őrkdjön pihenése felett!

UHRIN PÁLNÉ FAGYAS JOLÁN gyomaendrői lakos, 2017. október 18-án 85 éves korában egyházunk szentségeivel megerősítve hazatért a Mennyei Atyához. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermekparcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrői Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebania@gmail.com e-mail címen.

Békesség haló poraikon, fogadja be őket az Úr az Ő országába. Az Örök Világosság ragyogjon felettük!

Fényképalbum

Koloh János és Klimó Mária jegyesek ünnepi öltözetben. A vőlegény huszárruhát visel, a menyasszony jegykendővel. A képek 1879-ben készültek.

Koloh János a katonaságnál huszár szakaszvezető volt. Szép lovai voltak, amiket ő nevelt. Amikor jött a püspök bérmálni Endrődre, akkor a fogadó bandériumot ő vezette. A határnál volt a fogadás, és onnan kísérték a vendégeket a parókiára. A bandérium 8-10 lovasból állt.

Beküldő: Gyuricza Zoltánné Bartos Margit

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Hegedűs Bence * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Vaszkó Mihály u. 1. Tel. 06205198798 varosunk@gmail.com * Alapítók: †Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Farkas Zoltánné, Fülöp Zoltán, Hunya Jolán, Lehóczkiné Timár Irén, dr. Macsári Judit, Polányi Éva, Seidl Ambrus, Soczó Géza, Dr. Szonda István, Várfi András * Műszaki szerkesztő: Iványi László * Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten a hónap 15. napján *

Technikai munkatárs: Bukva Csilla

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: GyomaPress Kft. * <http://www.varosunkujsg.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com szerkesztoseg@varosunkujsg.hu

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Tanulóink a Békés Megyei Németek Kulturális Napján

Megyénk német nemzetiségi önkormányzatai minden évben megrendezik a Békés Megyei Németek Kulturális Napját, melyre az idén már 26. alkalommal került sor Almáskamaráson. 2017. október 14-én szombaton reggel a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola 16 diákja és a felkészítő pedagógus, Domokos Anikó, a rendezvény helyszínére, a Károlyi Bernát Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskolába utazott a Gyomaendrődi Német Nemzetiségi Önkormányzat tagjaival együtt. Az istentisztelet és a koszorúzás után kezdődött a kulturális program, ahol minden Békés megyei német nemzetiségi önkormányzat képviseltette magát egy rövid műsorral. Gyomaendrődöt a Kis Bálint Általános Iskola alábbi 6. és 7. évfolyamos német nemzetiségi osztályba járó tanulói képviselték: Csányi Brigitta, Fekécs Noémi, Földvári Emese, Pintér Dorka, Szilágyi Adrienn, Varga Vanda, Vinkovics Ágnes, Weigert Villő, Almási Zoltán, Csontos Levente, Csontos Tibor, Gyuricza László, Kézi Zoltán, Kovács Zsolt, Medve Gergő és Uhrin Kristóf. A Herr Schmied című sváb táncot adták elő, majd Varga Vanda egy német verset szavalt el. Színvonalas műsoruk tetszést aratott a közönség körében. A rendezők egy sváb egytáléttel látták vendégül a résztvevőket, s az „Ország kemencéjében” sült süteményből is fogyaszthattak a diákok.

Német nemzetiségi nyelvet tanulók a Kis Bálint Iskolából

Jó gyakorlat

2017. október 2-án az Őszi Pedagógiai Napok nyitókonferenciáján a Békéscsabai Pedagógiai Központ felkérésére a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola bemutatta hátránykompenzáló jó gyakorlatát, a Magyar Mozgáskotta módszert és eszközrendszert. Ágostonné Farkas Mária igazgatónő tájékoztatóját követően az érdeklődő intézményvezetők, pedagógusok megtekintették a módszerről készült kisfilmet, majd az iskola tanulóinak közreműködésével bepillantást nyertek a módszer és az eszközök változatos alkalmazási lehetőségeibe.

Bolyai Megyei Matematikaversenyen

2017. október 13-án 7 csapattal, 26 tanulóval (5-8. évfolyam) indultunk el vonattal Békéscsabára a Bolyai Megyei Matematikaversenyre. A feladatok megoldására a gyerekeknek

Ágostonné Farkas Mária és Kepenyés András

60 percük volt. A verseny után a tanulók izgatottan nézték a megoldókulcsot és hasonlították össze saját eredményeikkel. Három csapatunk különösen szép eredménnyel büszkélkedhet. Az ötödik osztályos Csak Csajok nevű csapat szépen kitett magáért. A Beinschróth Boglárka, Kakati Lili, Medve Dorka, Molnár Nóra összeállítású csapat 15. helyezést ért el. Felkészítő pedagógus: Palicskáné Szegedi Katalin.

A hetedik osztályosoknál Ács Martin, Giricz László, Nun József, Rideg Zalán Gizmók nevű csapata szintén 15. helyezést ért el. Felkészítő pedagógus: Palicskáné Szegedi Katalin

A nyolcadik osztályosok Kockafejek nevű csapata Kónya Frigyes, Nándori Viktóriával, Sztojan Zoltánnal és Ugrai Évával az előkelő 11. helyezést érték el. Felkészítő pedagógus: Fekécs Éva.

Bolyai Matematikaverseny 8. c osztályos tanulói

Szülői bál

Október 14-én a Kis Bálint Általános Iskola szülői közössége játékonysági bált rendezett. Köszönjük mindenkinek, aki valamilyen formában támogatta a rendezvény sikerét, azzal, hogy részt vettek a vacsorán, vagy támogatójegyet vásároltak, netán tombolatárgyat adományoztak, és köszönet a szereplő szülőknek, pedagógusoknak. Köszönjük a tombola fődíját, az elektromos fűnyírót, melyet a <http://vaszkoshop.hu> webáruház működtetője ajánlott fel a rendezvényre.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

Gimnáziumi egység

Fecskék hava

Gimnáziumunkban szeptember és október hagyományosan a fecskék hava, ekkor kerül sor kilencedikesek avatására. Mindig nagyon jó hangulatban telnek az előkészületek: a végzős évfolyamok osztályfőnökeikkel együtt újabb és újabb izgalmas feladatokat találnak ki a „kicsik” számára, melyeket aztán a

Fecskéhét alkalmával az iskola többi tanulója, munkatársai előtt elvégeznek, bemutatnak. Az idei tanévben ismét két kilencedikes osztályunk kápráztathatta el ügyességével, összefogásával, kreativitásával a „nagyobbakat”, hogy végül az esküt letéve hivatalosan is „szentgellértés” diákokká válhassanak. A hét minden napján megfelelő felszerelésben kellett megjelenniük, a szünetekben ügyességi feladatokat oldottak meg, osztályzást, osztályindulót alkottak, egy előre megadott zeneszámra koreográfiát készítettek, ez utóbbiakat a Fecskéhét zárónapján mutatták be. Idén is a Szent Gellért nap tiszteletére tartott mise után került sor a rendezvényre a Városi Sportszarnokban, ahová meghívást kaptak nyolcadikosaink is osztályfőnökükkel együtt.

Egy hét múlva pénteken első ízben került megrendezésre a DÖK kezdeményezésére a „Fecske-piknik”. Ezen a délutánon a klubban társasjáték, tea várta az érdeklődőket, valamint a diákok-tanárok-szülők jóvoltából finomabbnál finomabb sütik fokozták a jó hangulatot.

KID hírek

Az iskolánkban működő Kner Imre Disputakör (KID) idén egy újabb izgalmas projektbe kezdett a Zachor Alapítvány felkérésére: cseh és lengyel középiskolásokkal, valamint még két magyar középiskolával karöltve 1956-ra illetve 1968-ra emlékeznek. A projektben központi szerepet játszik a propaganda és a külföldre vándorlás kérdése. A projekt első eseménye egy budapesti kirándulás volt, amelynek keretében iskolánk disputásai közül tízen vettek részt az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeit felidéző interaktív kalandtúrán Budapesten. A pesti események helyszíneit tablettal a kezükben járták végig a diákok, s ezen keresztül hallgatták meg a korabeli eseményekre visszaemlékező

Zachor projekt

szemtanúk történeteit. Ha az interjúrészesletek meghallgatása után jól válaszoltak a játék kérdéseire, akkor egy újabb utca vagy épület koordinátáit kapták meg a diákok, s oda érkezvén újabb rejtélyes feladatok segítségével ismerkedtek az 56-os történelmi eseményekkel. A történelmi kalandtúra végén a Zachor Alapítvány irodájában az alapítvány munkatársával és a diákok tanáraival együtt egy felidéző, mérlegelő, történelmi helyzetet elemző beszélgetéssel zárult a nap.

Szabadulószoba

A tavaly nagy népszerűségnek örvendő Fortély-sátor csapata idén újabb izgalmas feladatokkal várta a „szabadulni vágyó” diákokat, tanárokat. Több mint hatvan érdeklődőnek nyújtottak élményt egy szombati nap alkalmával. Újdonság volt, hogy ez alkalommal nyolcadikosaink is képviseltették magukat egy csapattal. Jó volt látni a szabadulószobából kijövő felszabadultan nevetgélő, kipirult diákokat, akik a csapatmunka örömeivel távoztak a játékból.

„Az aradi tizenhárom”

A hagyományoknak megfelelően a gimnázium diákjai is megemlékeztek október hatodikán az aradi vértanúkról, illetve a Pesten kivégzett első felelős kormány miniszterelnökről. Az idei műsor a szabadságharc utáni megemlékezés lehetőségeit mutatta be a vértanú halált halt hősök portréjának felidézése mellett. Az idei műsort a 12. A osztály tanulói adták elő, felkészítő tanárunk Malatinszky Zita.

Október 23-a ünnepe Gyomaendrődön

FÉSZEK

Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd,
Szabadság tér 6.

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizesszobáinkban. Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

HÍDFŐ étterem

5502 Gyomaendrőd,
Hídfő u. 2.

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált étteremben 160 főig.

Korlátlan ételfogyasztás minden nap 11-15 óráig!

Elérhetőség:

Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-30/955-1295

E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu

<http://www.feszekpanzio.hu>

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tisztelt vásárlóim!

Őszi ajánlataim
a következők:

- Megérkeztek az őszi virághagymák, rózsatövek
- Virágföldek, virágcserepek, tápanyagok
- Kályhák, kandallók, füstcsövek, szeneskannák
- Üstházak, zom. üstök, gázégők
- Üstházak, gumicsizmák, védőkesztyűk
- Elektromos lombszívók, ágaprítók
- Elektromos kézi szerszámok, láncfűrészek
- Csavarok szegek, láncok, zárak, lakatok
- Főliák, zsákok, üvegdemizonok
- Fejszék, balták, kéziszerszámok
- Rágcsálóirtó mérgek, elektromos rágcsálóriasztók
- Festékek, ecsetek, hígítók
- Elektromos fűtőeszközök

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ